

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului și:
Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foaie politică.

Apare în fiecare Duminecă.

INSERATE:

să primesc la biroul administrației, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani a treia-oră 10 bani.

S'a isprăvit cu comedia împăcării.

Ceea-ce a dat cu socoteala ori-ce Român cu cap, s'a împlinit: din toată comedia împăcării s'a ales prav și cenușă. Aceasta o mărturisește acum și guvernul din Budapesta într'un comunicat (știre), ce-l publică în „Politische Correspondenz” din Viena.

Dar să recapitulăm puțin faptele.

Guvernul unguresc a crezut, că poporul român și adevărații lui conducători sunt încă tot așa de naivi, încât să se încreadă în făgăduielile de dreptate ale guvernanților noștri. Ochii noștri ni-s'au deschis îndată dela începutul pertractărilor. Când guvernul, nevoind să bage în samă pe conducătorii aleși de inimile noastre, pe deputații și membrii comitetului nostru național, s'a adresat celor trei nenorociți Mangra—Slavici—Brote, despre cari se știa, că umblă numai să se căpătuească pe ei și încă câți-va flămânzi, lucrul era deochiat. Și dacă totuși dl Mihu, bărbatul de încredere al partidului nostru național, a primit să stea de vorbă cu vulpile din Budapesta, a făcut-o pentru-ca acestea să nu poată nici când zice, că uite, le-am dat ramura de maslin, dar naționalitățile n'au vrut s'o primească. Și ar fi fost o sinucidere, dacă noi am fi primit-o, căci nici când presa jidano-maghiară, care reprezintă pe cei dela putere, nu și-a bătut mai amar joc de noi, nici când jandarmii n'au fost mai cruzi față de poporul nostru, ca tocmai în toiul pertractărilor de pace.

Iată ce zice guvernul în comunicatul său:

„Guvernul este de părere să cerceteze cu bunăvoință dorințele cetățenilor ungari aparținători tuturor naționalităților, și întrucât acestea se vor dovedi adevărate, să aducă și îndreptare. Dar dacă e ca pornirea guvernului să aibă succes, trebuie ca și naționalitățile din Ungaria să se pună pe bază legală și să nu se poarte ca individualități politice și constituționale separate, ci să caute ajungerea dorințelor lor în cadrul administrației statului ungar.

„Naționalitățile trebuie să mai înțeleagă în cele din urmă, că continua lor milogire către zierele străine și cererea mereu de ajutor străin, mai mult strică decât folosește cauzei lor. Trebuie să ajungă la convingerea, că rapoartele neadevărate ale ziariștilor călă-

tori din stăinătate nu le sunt de nici un folos, ci din contră mereu încercă atmosfera cu otravă nouă și astfel îngreunează numai lucrarea împăciuitoare.”

Ați auzit, Români? Nu se poate împăca cu noi, pentru-că noi apropiindu-ne de guvern, îi spunem, că suntem *Români*. Nu se poate împăca, pentru-că noi ne ținem ca fiind o *putere* în țara aceasta. Nu se poate împăca, pentru-că noi spunem străinătății despre toate nelegiuirile, ce se făptuiesc împotriva noastră, a naționalităților. Să ne lăpădăm a mai fi români și să ne declarăm Maghiari! Să renunțăm a ne mai considera ca fiind o *putere*, și să declarăm că suntem niște blegi fără conștiință, fără voință! Dacă am stat luni, ani în temnițele ungurești, să nu zic nimic celui-ce m'ar întreba, dacă fratele meu zace sub glie împușcat fiind *pe la spate* de gendarmi, să nu zic nimic!

Să ne ierte domniilor. Nouă nu ne trebuie pacea, cu care ne îmbie. Suntem oameni cinstiți și avem mândria cinstei noastre. Totdeauna ne vom afirma, că suntem *Români* și ca Români cerem dreptul ce ni s'a răpit, dreptul la dezvoltarea culturală și economică *național-românească*. Totdeauna ne vom considera ca o *putere* în această țară a noastră, pentru-că lipsind puterea noastră, Ungaria n'ar fi aceea ce este, chiar dacă ar mai aduce un milion de Galițieni și de Ciangăi din Bucovina. Iar ce privește plânsul așa de amar din comunicatul din „Politische Correspondenz” referitor la „străini”, astăzi nu mai avem nevoie să arătăm *not* străinătății ticăloșiile administrației ungurești. Le arată din belșug însuși Maghiarii, dar cei adevărați, cărora le sângeră inima pentru cele-ce le văd ochii în patria lor și a noastră. Le arată acei călători cinstiți, englezi, germani și alții, cari vin în țara noastră numai ca să se convingă, văzând cu ochii lor, cele-ce se petrec la noi și cari îl aruncă pe ușe afară pe Ovreur obraznic, trimis de vr'un puternic al zilei, ca să-i îmbie cu bani, dacă vor tăcea cel puțin.

Iar nouă, cari suntem și vom fi pururea *Români*, cari suntem și vom fi pururea o *putere*, deocamdată numai culturală și economică, comedia cu împăcarea să ne impună cu tărie singura învățătură: a *ne întări din toate puterile pe cale culturală și economică, a curăți fără milă de toate buruienile trădătoare și mîncinoase moderate ogorul nostru*, pentru-ca astfel infiripându-ne o cetate tare, ca valorile de stâncă să se spargă ori-ce încercare de-a ne desființa ca individualitate. Atunci, numai

vom ajunge la ceea-ce au ajuns Cehii, Slovenii, Italianii, Rutenii din Austria. Căci la ceea-ce s'a ajuns în Austria, se va ajunge și la noi. Dacă nu astăzi, mâne.

Criză în guvernul unguresc.

Ministrul de justiție a prezentat un proiect de lege pentru schimbarea legii proceselor civile. Majoritatea camerei din Budapesta e contra acestui proiect, care va îngreuna mult pe datorasi. Proiectul adevărat cuprinde dispoziția, că procesele să se judece numai în localitatea creditorului, așa că d. e. cei din provincie, cari își procură marfă din Budapesta și au vre-o ne-nțelegere cu creditorul lor, de regulă mai bogat, trebuie să meargă în capitală să se judece, ceea-ce le-ar aduce pagube mari. Deputații noștri încă sunt contra acestui proiect, pentru-că nu mai permite folosirea altei limbi înaintea judecării, afară de cea maghiară, ceea-ce nu numai că e o nedreptate strigătoare la cer, dar calea fâșie legea de naționalități din anul 1868.

Adevărata cauză a supărării deputaților maghiari contra ministrului Székely e însă împrejurarea: că el e aderentul votului universal. Indecosebi Tisza și cu aderenții lui vor jubila, când se vor vedea scăpați de acest coleg, care e așa de puțin pe placul prietenului vicarului Mangra.

Ministrul Székely a mai devenit nepopular și prin faptul, că începuse să mai țină în frâu pe procurorii vânători de redactori români. A încercat însă să repare aceasta „greșală”, de aceea în timpul din urmă s'au pornit din nou mai multe procese de presă.

Deoarece-ce ar fi un semn prea rău pentru guvern, ca așa de curând să înceapă unii ministrii cu dimisiunile, s'a încheiat un compromis între Székely și parlament.

Dela frații din Bucovina.

La 8 Noembrie st. v. s'a ținut la Cernăuți adunarea partidului național român din Bucovina. Prezenți au fost un mare număr de delegați din toate districetele românești, precum și deputații români.

Dl Aurel Onciul propune adunării naționale următoarea hotărâre, care este primită cu unanimitate:

„Conducătorii Românilor bucovineni vor îngriji în dieta viitoare de ogor, pășune, pădure, lemn, cărbune, gazetă, limbă, școală, biserică.

„Comitetul național va lucra proiecte de legi pentru toate trebile acestea și le va înainta unei viitoare adunări naționale.

„Deputații vor purta grije, ca în privința limbei, a școlii și a bisericii să nu se facă nimica fără de știrea și fără de consimțirea poporului român.

„Adunarea națională accentuează necesitatea unirii Românilor și osândește ca înaltă tradare națională ori-ce năsuință separatistică.

Noul președinte al Comunității de Avere. În adunarea generală extraordinară a Comunității de Avere, ținută luni în 28 Noembrie n., a fost ales de președinte vrednicul fruntaș din graniță dl. **Patriciu Drăgălina**. În urma acestei alegeri norocoase e speranță, că Burdiștii vor fi înălțurați cu totul din jurul chivernisirei coverii Grănișerilor. Alegerea s'a făcut cu mare însuflețire. Burdiștii nici nu au fost lăsați să vorbească.

Cu ocaziunea acestei adunări s'a fost adunat lume multă la Caransebeș, care aștepta afară cu mare nerăbdare rezultatul alegerii. Intrarea a fost permisă în sală numai cu bilete. Tot publicul a primit cu mare bucurie alegerea dlui Drăgălina.

Din dietă. În zilele trecute s'a debătut în dietă încă proiectul despre schimbarea legii proceselor civile. Din partea Românilor a vorbit din nou dl. deputat **Dr. Mihali**, care a cerut, ca traducerea maghiare ale actelor nemaghiare, să se facă pe spesele statului. Asta a făcut pe o seamă de Unguri să-și iese din sărite, așa, că propunerea îndreptățită a Românilor, a fost respinsă. Sfârșindu-se cu dezbaterea acestei legi, s'a început discuția asupra proiectului de indemnitate.

Carne din Sârbia. Convenția comercială cu Sârbia, statorită la 14 Iulie anul curent dă drept Sârbiei să aducă la noi, carne tăiată dela 15 mii de boi și 50 mii de rimători. — Doară-doară tot se va mai ieftini ceva carnea!

Alegerile în comitate.

În săptămâna trecută și în săptămâna aceasta s'au făcut alegerile pentru congregații în o seamă de comitate. Cât de mare însemnătate au aceste alegeri pentru noi Români am spus în numărul 45 al foii noastre. Iar despre aceasta își dau seamă contrarii noștri, cari în unele cercuri au făcut cele mai mari abuzuri.

*

Rezultatul alegerilor în comitatul *Sibiului* este următorul: În *Sebeșul-săsesc oraș*: Sergiu Medan, protopr. Dr. Nicolae Lazar, adv. Dr. Dumitru Stefan, adv. și George Tatar, contabil. În cercul *Sebeșul-săsesc district*: D. Munthiu, notar, Dr. Lucian Borgia, avocat și Demetriu Comșia, profesor seminarial în pensiune. În cercul *Brad*: Ioan Căndea, protopresbiter și Irimie Răduțiu, notar. În *Mercuria* Dr. Nicolae Schiau, avocat. În cercul *Săliște*: Dr. Ioan Lupaș, protopresbiter, Dr. Nicolae Comșia medic, Nicolae Hențiu, notariu pensionat, Ioan Bancin, comerciant și Nicolae Ivan, asesor consistorial.

După-cum suntem informați, în cercul *Bradului* a fost o luptă inversunată. Anume: Comitetul central pentru comitatul *Sibiului* al partidului național candidase ca să fie reales dl. *Irimie Răduțiu*, notar în *Avrig*, iar reales dl. *Valeriu Florian* preot gr.-cat. în *Racovița*. Dl. *Răduțiu* a fost ales, pe când în locul d-lui *Florian*, s'a întronat cu dela sine și a Sașilor putere protopopul *Căndea* din *Avrig*, pe care partidul național peste tot nu-l candidase. De altcum protopopul *Căndea* e cunoscut destul de bine ce plătește. Regretăm însă nerăsușita d-lui *Florian*, care totdeauna și-a ridicat cuvântul în congregația *Sibiului*,

spre a apăra interes'le Românilor din cercul său.

De asemenea și-au arătat arama pe față Sașii din *Noerich*. Dar îi vom și ținea minte. Despre cele petrecute în acest cerc, dl. Dr. *Lucian Borgia*, secretarul clubului comitatens, ne scrie următoarele:

Onorată Redacțiune! În legătură cu alegerile municipale din comitatul *Sibiului* comunic și rog a lua notiță în foaia D-Voastră: că comitetul central comitatens incredințase comitetul cercului electoral *Noerich*, să între în tratative cu Sașii, ca să fie și aci aleși români, designând ori recomandând din parte-și pe domni *Nicolae Petra-Petrescu*, director de bancă în *Fofeldea*; părintele *Ioan Petrișor* din *Alțina*, Dr. *Enea Andrea*, avocat în *Noerich* și *Ioan Fruma* avocat în *Sibiiu*.

Conform informațiilor primite, comitetul nostru cercual a și făcut pașii necesari, dar sașii au răspuns, că până sunt ei la putere, nu aleg români, iar românii când vor ajunge vreodată la putere, să facă ce știu.

Fiind noi acolo în minoritate față de sași, nu s'a putut alege nici un român. *Sibiiu*, 26 Noembrie n. 1910. Cu stimă: *Dr. Borgia*.

În comitatul *Târnavei-mici* s'a purtat o luptă frumoasă pentru alegerile în congregație. Românii, cari în toate cercurile sunt mai puțini ca alegătorii străini, nu au putut să iase învingători. Au susținut, însă, cinstea steagului românesc. Partidul național român a susținut lupta în trei locuri: la *Dicio-Sânmartin*, *Bochnea* și *Hususău*. La *Bălăușer* și *Ibașfalău* Românii n'au încercat a lua lupte, din lipsa prea mare de alegători români.

La *Bochnea* alegătorii români s'au prezentat numai vr-o 25, dar la *Dicio-Sânmartin* au venit 55, iar la *Hususău* 77 alegători de-ai partidului. Românii, cari luptau mai mult pentru cinstea steagului, știau că nu vor învinge. Cu toate acestea contrarii noștri porniseră cu terorizări și înfricări, ca astfel lista oficioasă să iese cât se poate de bine și cu multe voturi.

Conducătorii poporului din cercul *Dicio-Sânmartinului* s'au interesat foarte mult de aceste alegeri. Nu tot așa în cercul *Bălăușerului* și *Bochnea*. Mai cu seamă preoțimea n'a arătat nici un interes, ceea-ce e foarte dureros pentru noi.

În comitatul *Clujului* s'au făcut alegeri în cercurile *Cojocnei*, *Huedinului* și *Gilăului*. Despre rezultatul alegerii în cele două cercuri dintâiu nu avem nici o știre. Nici nu credem să fi reușit vr'un Român. Fruntașii români din cercul *Valășul* au făcut o listă cu candați români, dar lista lor a căzut. A fost ales numai părintele gr.-cat din *Apahida* *Eliseiu Moga*, care e „Român de-al domnilor“. Despre alegerea din cercul *Gilăului* am primit un raport, în care ni se arată cu câtă rafinare a lucrat administrația, pentru ca să scoată biruitoare lista oficioasă. Iată ce ni se scrie:

În 23 Noembrie st. n. a. c. s'a săvârșit alegerea membrilor pentru congregație în cercul *Gilăului*. Cercul acesta deși are la 70% români, totuși românii sunt disconsiderați cu desăvârșire. Făimosul protopretore de acum *Gáll Elemér* nu lasă să iasă nici pui de român. A făcut o listă de alor oficioasă pe hârtie de culoare vineție, ca și în forma aceasta să poată controla pe cari nu vor vota cu lista lui, ba a scris numele can-

daților așa de îndesat și mărunț de nu au putut să ștergi nimic și să scrii alt nume. Pe marginea hârtiei a heotografat grilazuri de flori, așa încât nici un colț a hârtiei nu a rămas nemânjinită ca și în forma aceasta să fie zădarnică ori și ce corectură.

Lista oficioasă să înțelege a cuprins tot nume ungurești. Nici un român n'a fost pus. Văzând românii aceasta stărnicie s'au pus și ei pe lucru. Au făcut o listă curat românească ca să pice barămi cu cinste.

Candidații românilor au fost: *Vasilii Șuteu*, preot în *Gilău*; *Ioan Isaicu*, paroch în *Feneșul-săsesc*; *Ioachim Pop*, învățător în *Feneșul-săsesc*; *Gavril Pop*, paroch în *Feleac*; *Ioan Stan*, proprietar în *Gilău*; *Todor Toader*, preot în *Mărișel*; *Nicolau Maier*, învățător în *Gilău*; *Nicolau Stancescu*, preot în *Someșul-reec*. Era loznica: ori nu votăm, ori votăm numai pe români. Ce folos însă că ai noștri sau făcut coade de topor. Asta a arătat-o mai cu samă preoții dela munte, cari și de astădată s'au arătat de lași și oamni slabi. Ei sunt slujile domnilor puși la putere, cari să indoaie la ori-care poruncă. Ar putea însă să-și vie odată în fire și să-și prețuiască mai mult nația lor decât pe niște domni puși să ne belească și bajocurească în loc să ne conducă la bine. Au fost luați chiar în răs preoții de pe munte, zicând, că ei când vin la *Gilău* vin ca să bea și să se veselească, dar' nu să folosească ceva aceluia de pe spatele căruia trăiește.

Ne era milă și de biștii pădurari, cari erau aduși în rând ca să voteze la poruncă.

Și de astădată s'a purtat brav comuna *Feneșul-săsesc* în frunte cu conducătorii lor, cari au inițiat toată mișcarea, apoi preotul din *Gilău* și *Tăuț*. Celorlalți preoți și învățători le-ar trebui încă multă învățătură și mai multă inimă și cunoștință de sine. I.

În comitatul *Hunedoarei* au învins deplin Românii în trei cercuri: la *Romos*, *Băița*, și *Dobra*. Iată lista Românilor:

La *Romos* (lângă *Orăștie*) au fost aleși d-nii: *Dr. I. Maior*, adv., *Ilia*; *Vas. O. Osvadă*, d.r., *Hunedoara*; *V. Domșa*, protopop, *Orăștie*; *Dr. Tr. Frențiu*, protopop, *Orăștie*; *Adam Basarab*, preot, *Romos*.

La *Băița*: *Dr. I. Papp*, adv., *Brad*; *Dr. V. Bontescu*, adv., *Hațeg*; *Dr. Cornel Moldovan*, medic, *Băița*; *Aron Roman*, preot, *Luncoiu-de-sus*; *Dr. Aug. Străitaru*, adv., *Hațeg*; *Ioan Perian*, pr., *Criștor*; *Iuliu El. Cosma*, *Sebastian Rusan*, *Ioan Moțiu* și *Nicolae Păcurar*, propr., *Săliște*.

La *Dobra*: *Dr. St. Chirilovici*, cad. adv. din *Ilia*; *Emanuil Șulaga*, preot, *Nicolae Iuga*, propr., *Dumitru Datea*, propr., *Nicolae Herbay* (hublea), *Iacob Șopel*, toți pe 6 ani; iar pe 3 ani: *Iosif Morariu*, protopop, *Andrei Leșnican*, dir. de bancă, *Petru Hădan*, preot, *Nicodin Ardelean*, proprietar și *Ioan Oieșdian*.

La *Hațeg* a fost ales dl. *Dr. C. Popescu*, protopop.

La *Baia-de-Criș* au fost aleși și dintre Români d-nii: *Dr. Nerva Oncu*, adv., *Savu Stănilă*, preot, *Nicolae Florea*, inv. și *Ioan Jurea*, preot.

La *Peșteana*: *Dr. Iacob Radu*, vicar, *Hațeg*; încolo tot străini.

La *Hunedoara*: protop. *Ioan Pop*.
La *Orăștie* *Vas. Domșa*, protopop, *Gregoriu Vulcu*, negustor și *Silviu Dămian*.

Foarte grozav s'au purtat jandarmii față de alegătorii români din *Brad*, comitatul *Hunedoarei*. Dl. *Iosif Bărna* din *Vaca* și dl. *Vasile Damian*, fiul d-lui deputat *Damian*, au fost arestați din lucruri de nimic. Ba dl. *Damian* a fost și bătut cu patul puștii. Tot răul ce îl făcuse dl. *Damian* este, că a zis să de pace jandarmii unui alegător român.

Bărbații de încredere au fost fără nici o genare numiți din partea președintelui. Lista Românilor, prezentată prin dl. deputat *Dămian*, nici n'a voit

să se cetească sau pună la vot. Deja des de dimineată s'a produs o mare înverșunare între alegători. Tădulele Românilor au fost confiscate, iar alegătorii, cari ziceau că vreau să voteze cu partidul național erau dați înapoi. La vot au venit întâi numai alegătorii cari votau cu administrația, pe când Românii partea cea mai mare au trebuit să aștepte până după amiază. Au fost deținuți în odăi întunecoase. Afară de acestea s'au petrecut lucruri grozave față de Români. Toate aceste au fost puse la cale de primpretorul Krasznay și pretorul Kardos. Intre astfel de împrejurări, se înțelege de sine, că Românii au căzut. Despre întâmplările din acest cerc au scris toate foile

În comitatul *Sălăgiului* din 39 de cercuri, abia în 13 cercuri au putut reuși câte 1—2 membri români, deși sunt multe cercuri cu majoritate românească. Cauza se spune a fi nepăsarea a o seamă de fruntași.

În comitatul *Aradului* lista românească a eșit biruitoare în câteva cercuri, dar în cele mai multe locuri Românii au căzut. După cât se știe până acum cauza a fost, pe lângă asupririle administrației, și lipsa de organizare din partea Românilor. Iată rezultatul:

În cercul *Pecica* au fost aleși candidații noștri: Vasile Goldiș, Dr. Aurel Novae, Vasile Ciorogar, Teodor Orga și Iosă Siculan.

În cercul *Cermei* au fost aleși: Sever Bocu, Dr. Cornel Ardelean, Cornel Ursuț și Ioan Popovici.

Ungurii au câștigat aici, două locuri din șase.

În *Siria* au fost aleși și candidații noștri: Roman R. Ciorogar și Dr. Emil Montia.

În *Chișineu* lupta a fost foarte frumoasă. Aici voturile românești sunt numai $\frac{2}{3}$ parte majoritatea ungurească, însă s'a fracționat și a învins lista românească.

Au fost aleși următorii: Ioan Ardelean, Ioan Teran, Nicolae Grecu, și un ungur.

În *Sf.-Martin* au învins candidații noștri: Cornel Grozda și Vasile Mornăilă.

În *Cinteu*: Dr. Adrian Popescu, Ioan Jivan. Lista oficială a căzut.

În *Agris* au învins candidații noștri: Romul Motorca și Gheorghe Pop.

În *Otlaça* au fost aleși: Dr. Nicolae Oncu, Dr. Sever Ispravnic, Georga Balta, Vasile Alp.

În *Comlăuș* a eșit numai părintele Virgil Mihulin, ceilalți străini.

În cercurile *Boroșineu*, *Boroșbeș*, *Buteni*, *Iosășel*, *Ciuciu*, *Halmagiu* și pe *Valea Murașului* listele noastre au rămas în minoritate.

În comitatul *Caras-Severin* au reușit următorii români naționaliști:

Bocșa-română: Dr. V. Braniște și Petru Vuc, paroh.

Coșteul-mare: Dr. Petru Groza, cand. de avocat.

Comoriște: Corneliu Strimbei paroh, Oravița.

Cornea: Dominic Rațiu, dirigentul filialei „Albina” Lugoj, Dr. Petru Barbu, profesor Caransebeș, Pavel Ghimboasa, comerciant Mehadica.

Caransebeș: Andreiu Ghidiu protopresbiter. (E foarte dureros că în Caransebeș numai un singur naționalist a reușit. Bageamă iar s'au pus luntre-punte oamenii lui Burdea.) Greovaț: Ion Epure, directorul „Plugarul”-ui, Aurel Popovici, paroh, Tievaniul mic, Sofron Gaica, econom Greovaț.

Iablașița: Dr. George Dragomir, profesor Caransebeș, George Tănuș, paroh.

Secuș: Dr. Ștefan Petrovici, avocat Lugoj, Petru Bernaz, paroh.

Teregova: Ioan Bogoevici, paroh, Iacob Stoichescu, măestru.

Bănia: Dr. George Dragomir, Nicolae Novacovici.

Bozovici: Dr. Samuil Vladone.

Corniareva: Ioan Grozavescu.

Dalboșet: Dr. Traian Badescu, Ilie Imbrescu.

Ieșelnița: Paul Magdescu.

Lugoj cerc. II.: Dr. Cornel Jurca, Dr. Iulius Petrovici, Dr. Fabius Gelejan.

Ohaba-Bistra: Patriciu Radoiu, Iuliu Musta, Ioan Șușoiu.

Prigor: Teodor Rotariu.

Rudăria: Dr. Ioan Sârbu.

Zorlențul mare: Josâm Popa.

N'am reușit la Armeniș, Doclin, Valeapai, Glanda-română, cercul III. Lugoj și Oravița-română. În celelalte cercuri nu s'a putut lua lupta.

Făcând acum bilanțul, în comparație cu numărul mandatelor noastre expirate (8), reprezintă acest rezultat (33 mandate) o creștere de 25 mandate congregaționale.

În comitatul *Torontal* alegerile se țin în 2 și 3 Decembrie. Rezultatul lor nu îl știm încă până la încheierea foii.

În comitatul *Brașovului* alegerile se țin în 7 Decembrie n.

Ce scriu alte gazete?

Dela noi.

„Tribuna” (Arad). Mărturisirile părintelui episcop Hossu în privința votului universal și mai cu seamă spulberarea ocupațiilor de irendentism au fost prețioase informațiuni pentru cercurile hotărâtoare, iar deslușirile categorice, date de dl Simionovici Austriacilor pot servi spre exacta orientare. Pe calea aceasta va trebui să stăruim mai departe. Să ne dăm silința de a ne făuri legături din ce în ce mai puternice cu Viena. Să ne folosim necontentit de dreptul, ce ni-l acordă instituția parlamentară, de a putea avea reprezentanți în delegațiuni. Iar achierii noștri să imite pilda lui Șaguna de odinioară și episcopului Lugojului de astăzi și să-și redobândească influența lor de sfetnici credincioși ai Tronului.

Și aici mai avem o observare. S'a scris în timpul din urmă și nu s'a desmintit din nici o parte, că faimoasa tentativă de pace a guvernului unguresc ar fi pornită din o voință exprimată la Viena. Lucrul este cu putință și denotă fără îndoială o vădită bunăvoință față de noi. Tot ce regretăm însă este că întreaga concepție a păcii a fost greșită. Viena se înșală, dacă crede, că între noi și Maghiari sunt diferende atât de mărunte, încât acelea ar putea fi aplanate pe calea unor târgueli fără valoare.

Din România.

„Neamul Românesc” *) (București) *Despre alegerile dela Brad*. La Brad o cămăruță, în care abia pot încăpea 20 de oameni, așteaptă pe alegătorii, cari vor fi lăsați să aleagă, adevărat străinii și elementul inconștient și corupt al Românilor. Aceia, numai aceia sunt cetățenii de fapt. Asupra celorlalți se aruncă jandarmii cu baioneta la armă: 2000 de oameni, cari nu vreau să-și vândă neamul, sunt astfel „împrăștiati”. În sala cea cu 20 de locuri președintele habar n'are. Au habar unii din „inteligentă” română. Acești naivi cred, pe temeiul tuturor geografilor, că Ungaria e în Europa și că legea e altceva de cât cea mai mare minciună a unei false civilizații, care lipește etichetele culturii pe tolba de săgeți înveninate a barbarului.

*) Gazeta marelui nostru învățat și Român dl Nicolae Iorga.

Viitorul *) (București). Atitudinea deamă a Românilor, cari au rămas credincioși candidaților naționali în aceste alegeri, nu-i poate conveni unui guvern, care vede cu surprindere, că, odată înfrânți la alegerile pentru dietă Românii nu au desperat, ci pornesc cu mai mult avânt lupta în comitate.

A urmat ce era firesc să urmeze din partea ori-cărui guvern unguresc, chiar atunci când acest guvern și-a luat în fața Coroanei angajamentul că se va face pace cu naționalitățile. Jandarmi la ordinul lui Tisza, și-au reluat rolul de agenți electorali, au început să facă uz (întrebuințare) de arme, să alunge cu forța pe alegătorii români dela urnă, postându-se la porțile localurilor de alegeri.

La alegerea dela Brad alegătorii români au fost opriți dela vot.... În celelalte cercuri, agenții guvernului au procedat la fel. Cred însă, că în felul acesta vor putea descuraja pe Români? Se înșală. Ori-cari ar fi mijloacele, la cari ar recurge, un popor cu o conștiință națională atât de puternică nu se va lăsa terorizat.

S'a constatat și cu această ocazie nevoia unei puternice organizări a alegătorilor români. Dacă aceasta se va face, în scurt timp fariseii păcii vor trebui să cedeze.

Minerva **) (București). Din scrisoarea unui Moț: „A fost pagubă de timpul pierdut cu tratativele în decursul cărora mulți dintre ai noștri se legănau în dulci iluzii, că poate în cele din urmă le-a intrat și Ungurilor mintea în cap. Incolo altă pagubă nu-i; din contră, foloasele pentru noi sunt mult mai mari. Vor recunoaște și moderații noștri, că vorbei ungurești nu se mai poate da crezământ, fiindcă de bună voie Maghiarii nu vor face nimic în interesul popoarelor nemaghiare. Și se va simți acum, mai mult ca ori-când, trebuința de-a ne întări în fortărețele noastre: în comune, orașe și județe, de-a reîncepe cu mai mult zor o întărire economică și o dezvoltare culturală.

Când vom ajunge să ne vedem strănși într-o organizare completă, pe aceste terenuri, nu vom mai sta față'n față cu Ungurii numai ca niște jucători de farse, ci ca actori de prima forță, cu care Maghiarii vor trebui, vrând-nevrând, să stea de vorbă serios.

Dela frații din Macedonia.

În fruntea conducerii școalelor și bisericilor române din Turcia a ajuns în fine singurul bărbat chemat, dl Gh. C. Ionescu, fiul de țaran din România. De peste 40 de ani, decând se interesează România de frații români din Turcia, a domnit între aceștia aproape mereu o anarhie, (neînțelegere), care i-a oprit dela ori-ce progres (înaintare) Crescuți în spirit grecesc, certele și intrigile i-au frământat în continu, așa că n'au putut avea o organizare bună. Excepția a fost numai 2—3 ani, când a fost tot dl Ionescu administrator al școalelor și bisericilor, cu reședința în Bitolia. Acum a ajuns șeful afacerilor macedonene în ministerul de externe al României și în timp scurt a făcut două reforme însemnate: organizarea școalelor române din Turcia și chestiunea burrierilor (ștendiștilor) români de-acolo.

După noua organizație, administrațiunea școalelor și a bisericilor va fi încredințată la

*) Gazeta liberalilor tineri, cari vor ridicarea țaranului român prin cultură, bunăstare și lărgirea dreptului electoral.

**) Ziar independent, după „Universul”, cel mai răspândit în România.

trei efortii românești din Bitolia, Salonie și Ianina. Acestea vor reprezenta poporul românesc de-acolo față de autoritățile turcești, la cari va interveni de câte ori va fi de lipsă. Intreagă Turcia e împărțită în șapte revisorate (inspectorate) școlare, în frunte cu șapte revisori școlari. Aceștia vor face efortiilor rapoarte asupra mersului școalelor și se vor sfătui cu ele cu privire la îmbunătățirile, ce trebuie aduse.

Până acum toți tinerii Români din Turcia, cari primeau burse (stipendii) dela guvernul român, își făceau studiile la școalele înalte din București. Cei mai mulți însă nu mai voiau să se întoarcă în Turcia, ca să lucreze acolo pentru poporul, din sânul căruia au eșit, ei rămăneau în România, unde viața este mai plăcută. Așa că banii, cari îi da România pentru ajutorarea poporului român din Turcia, erau dați de geaba. De-sicî înainte însă bursele vor fi date numai pentru școalele înalte din Constantinople și pentru facultatea de drept din Salonie. Acolo să învețe și acolo să și muncească pentru poporul lor și pentru patria lor.

Acum sunt 26 de stipendiști români la Constantinopol și 6 la Salonie. Trei din acești stipendiști au fost numiți deja judecători de cătră guvernul turcesc.

Domeniile Coroanei din România.

E știut, că Regele României are cea mai mică leafă dintre toți regii Europei. În schimb țara i-a dat spre folosire 12 moșii mari. Înțeleptul Rege și-a propus, ca moșiile aceste să le cultive astfel, încât să fie de învățătură și țăranilor și boierilor, dar și de ajutor țăranilor de pe aceste moșii. În anul 1908 au fost pe aceste moșii 2157 vite cornute, 4765 oi, 381 cai și 1193 porci. Vacile de lapte au dat 441,481 kg. de lapte, oile 198,356 kg. de lapte și 9056 kg. de lână. În restimp de cinci ani, administrația Domeniilor Coroanei a cheltuit pentru țăranii de pe ele 578.529 lei (cam tot atâtea coroane, căci 1 cor. face 1 leu 5 bani), și anume:

Pentru școli	346,274 lei
" biserici	179,744 "
" primării	11,228 "
" teatre sătești	25,771 "
" societăți	15,520 "

Aici nu sunt socotiți sacii de grăunțe de sămânță aleasă, de cartofi etc. etc., ajutoarele pentru tinerii săraci, cari se însoară și altele.

Turcia și naționalitățile ei din Europa.

După detronarea Sultanului de sângerosă memorie, Abdul Hamid și după introducerea constituțiunii prin Junii-Turci constituiți în societatea „Uniune și Progres”, ne-am fi așteptat, ca în Turcia să domnească în sfârșit pace între naționalitățile egal îndreptățite. Pacea dorită n'a sosit încă și zilnic citim despre neliniște în Albania, în Macedonia, în Epir. Causelor principale sunt acestea: *Albanezii* vor autonomie, adică Albania să formeze o provincie deosebită, cu administrație deosebită, ceea-ce Turcii nu vor să îngăduie, ca se nu li se spargă țara. O parte mare din Albanzii mohamedani vor să scrie limba albaneză cu litere latine, Turcii însă vreau s'o scrie cu litere arabe, cum scriu și ei. De aici neînțelegeri ba chiar revoluție, în Albania, pe care armata turcească a potolit-o cu foc și cu sabie.

Bulgarii vor să rupă Macedonia de Turcia

și să o împreune cu Bulgaria, cu toate că în Macedonia nu sunt numai Bulgari. Turcii îi lovesc peste degete și-i desarmează, Bulgarii încep iară cu bande, cari atacă sate, omoară oameni și încearcă să arunce trenuri în aier cu ajutorul boambelor. Grecii cari erau copiii răsfățai ai regimului celui vechiu, sunt nemulțumiți văzând că Turcia se întărește și visul lor de a ajunge stăpâni pe ea se dovedește tot mai mult ca o prostie. De aceea și ei trimit bande de tâlhari, ca să atace mai ales sate turcești și românești. Numai Românii sunt liniștiți; de aceea și sunt iubiți de Turci, cari au devenit acum cei mai buni prieteni și ai României.

Săptămâna trecută societatea „Uniune și Progres” a ținut la Salonie un congres. Aici s'a vorbit pe față despre situațiunea din Turcia.

Halil Bey, președintele congresului a constatat, că starea din lăuntru a Turciei nu mai este atât de favorabilă, cum a fost în întâiul an al constituției. Până când vor fi în Macedonia naționalități creștine, turburările nu vor înceta Ceva mai mult. Vechile mișcări ale popoarelor creștine, nu vor dispărea dela ordinea zilei, câtă vreme ele vor fi susținute de Bulgaria și Grecia.

Chestiunea macedoneană nu se va putea rezolva decât numai cu baioneta. Numai forța armată va fi în stare să țină în frâu naționalitățile din Macedonia.

Rivalitatea între marile Puteri nu încetează, ba ea merge crescând. Înțelegerea dintre Austro-Unguria și Rusia, pusă la cale la Mürzsteg se poate considera ca stinsă. Numai grație armatei s'a potolit mișcarea reacționară din Albania, ce urmărea scopuri separatiste.

Cum s'a făcut în Albania, se va face în contra resculațiilor și în Hauran, — și îndată ce se va fi terminat cu aceste două afaceri interne, guvernul își va îndrepta toată atențiunea asupra mișcării anarhiste și revoluționare din Macedonia.

Atunci se vor lua măsuri și mai strânsnice, când se va fi terminat cu desarmarea creștinilor, căci bandele vor fi nimicite, iar patriarhiștii și exarhiștii dați peste graniță, când în fine boicotul va fi împins până la extrem, și se va fi executat colonizarea de Mahomedani în inima localităților sârbo-bulgare, atunci se vor distruge visele de o mare Albanie, de o mare Bulgaria precum și de o Macedonia grecească.

Cele 11 milioane de lire otomane (o liră 21 coroane) cheltuite pentru armată n'au fost înzădar cheltuite, când ne gândim că existența Turciei moderne se razimă numai pe armată. Turcia trebuie să facă mari sforțări, ca nu cumva să cadă pradă vecinilor ei lacomi și rapaci, din a căror cauză ea e forțată să fie tare tocmai în Macedonia. Frontierele acestei provincii trebuiesc apărate în contra ori-cărei eventualități.

Egiptenii și Indienii au contribuit puternic la întărirea marinei turcești. Rusia, Franța și Anglia au urmărit cu ochi răi acest spirit de înțelegere al lumii mahomedane, căci ele au multe milioane de supuși mahomedani. De aceea e probabil că panslamismul va răci simpatiile acestor State pentru Turcia, dar aceasta nu putea răspinge ajutorul atâtor comitete ce s'au oferit să-și arate solidaritatea.

Cu privire la politica externă, Halil Bey a declarat: Relațiile noastre cu Tripla-Alianță sunt mai cordiale decât cu celelalte puteri. Cauza este realizarea împrumutului prin mijlocirea Germaniei și a Austro-Ungariei.

Literatură și știință

Abcdarul.

*Când ai pungă, n'ai parale.
Când e dulce, mănâci cu post.
Îți pierzi punga chiar în timpul
Când faci de parale rost.*

*Când n'aveam Abcdarul
Zis: pentru analfabefi,
S'auzea că: »manualul
Ne lipsește» — nu vedeți?
Manualul azi e gata,
A venit încetinel: —
Cărturarii noștri pe sate
Nu-și prea bat capul cu el!*

*Chestia — pare — nostimă.
Nu cumva credeau băieții
Că-i destul abcdarul
Și-am stărpit analfabefii?*

*Sau unii cu cap mai mare
Credeau, că-n Abcdar
Poate ceti — Toader singur
Dacă-l pune sub șerpar?...*

Petru O. Oriștanu.

Cum putem scăpa de nevoi

și

cum putem dobândi pământ.

Cunoșcutul nostru scriitor, dl *Mihail Sadoveanu*, a publicat o cărțică plină de învățături pentru țăranii din România. Parte mare din plângerile lor sunt și plângerile țăranilor din țara noastră, de aceea și sfaturile, ce le dă, se potrivesc și pentru noi.

Dăm în cele următoare o parte din cele scrise de dl Sadoveanu și sfătuim pe toți abonații noștri dela sate, țărani, preoți și învățători, să citească cu mare băgare de seamă acest articol.

Fraților săteni!

*Cum trăiau oamenii mai de mult.
Cum trăim azi. —* Acu 100 ori 200 de ani viața era plină de suferinți și amaruri, căci nimeni nu era stăpân pe averea lui; căci îl asupreau toți veneticii și toți slujbașii năvăleau des oștile străinilor și luau cu hapea tot ce aveau agonisit bietul Român.

Asta era vremea, când carul avea două proțapuri, când Cazacii ori Tătarii duceau pe săracii oameni în sfărceul biciului și în pieptul calului, cu toate vitele lor, la podveziile împărătești. Asta era vremea, când nu era judecător, când nu era dreptate, când, pentru bani, puneau slujbașii stăpânirii pe om la jug de-i crăpau ochii în cap, ori îl țineau până la genunchi în lăptocul morii, la gerurile Bobotezii, de rămânea calic toată viața.

Pe acele vremuri omul își câștigă hrana mai ușor, căci lumea era mai puțină și pământ mult și fie-care putea să-și agonisească din belșug tot ce-i trebuia. De n'ar fi fost atâția zapcii, atâtea năcazuri, atâtea oști și atâtea războaie, ar fi fost dulce viața în vremea veche!

Astăzi trăim într'o țară liniștită și orânduită; azi dreptul nostru nu ni-l poate lua nimeni. Numai cel neștiutor și fără cunoștință de carte a mai rămas în urmă și mai suferă nedreptăți și încălcări. Azi în Țara românească suntem noi stăpâni și avem oști, cari păzesc hotarele împotriva dușmanilor.

Dinspre partea asta e bine. În altă privință însă e greu, căci lumea s'a înmulțit și pământul s'a împuținat.

Părinții noștri, la împrumutarea, la anul 1864, au avut bucați întregi de pământ, cu care puteau să-și ducă gospodăria. Pământul acela a fost împărțit între trei, patru

și chiar cinci copii. Dar fie-care dintre moștenitori are azi copii, și partea lui vine iar împărțită. Dacă azi o ducem noi greu, — cum au să trăească copiii noștri și nepoții noștri?

Lumea s'a înmulțit și pământul s'a împărțit și s'a împuținat, de aceea viața e mai grea.

Cum e la alte popoare? — Dar înmulțirea poporului și îmbucătățirea pământului nu se petrece numai la noi. Așa-i în toate părțile. Pământul rămâne același, iar mulțimea oamenilor crește.

În alte țări încă, cum e în țara nemțească, franțuzească ș. a., de mulți ani lumea a trecut prin starea, prin care trecem noi acum. Pe acolo de sute de ani oamenii au cunoscut greutățile noastre de azi. Și nevoia le-a fost lor încă de pe atunci învățată. Ei de pe atunci au cunoscut ce prețuiește vorba noastră cea veche, că „nevoia învață pe căraș”.

Și așa, iscodind ei multe din pricina nevoilor, au ajuns să trăească bine.

Dela unii ca dâșii câtă să luăm noi pilde. Ei, de boala, de care suferim noi, au pățimit și s'au lecut. Să facem și noi ce au făcut ei.

Credința și învățătura. — Ce-au făcut ei?

Mai întâiu și mai întâiu, și-au pus ei mare credință și mare nădejde în școală și în biserică.

În țările acelea, de care spun, de sute de ani sunt școli și învață oamenii carte. Și tot învățând, li-s'a ascuțit mintea și au putut să iscodească o mulțime de lucruri pentru înlesnirea vieții.

Așa au iscodit ei felurite meșteșuguri și negoțuri, îngrășarea și lucrarea mai bună a pământului, au îmbunătățit vitele de-a ajuns o vacă să le dea până la 30 de oca de lapte pe zi, au iscodit felurite mașinării și unelte. Ei au făcut mașinile și drumurile de fer, ei au ajuns să facă până și mașini de zburat!

De aceea un Neamț, de pildă, care vine în țara noastră, se pricepe la ori-ce: poate fi mozar, mașinist, fierar, lemnar, ciobotar, negustor, grădinar, ori-ce; și de aceea în țara noastră el trăiește mai bine decât noi. În țara lui nu mai are loc, și de nevoie o părăsește, dar ori-unde s'ar duce, în ori-ce parte a pământului, el de foame nu moare!

Și asta numai din pricina învățăturii!

În țările, de cari vorbesc, nu-i bărbat, nu-i femeie, care să nu știe carte!

Mi-s'a întâmplat și mie să mă duc pe-acolo, acu cinci ani, cu un om luminat, care a vrut să mă pună să văd cu ochii mei asemenea minuni.

Am intrat într-o gospodărie. — Grădina bună. Verdețuri de toate felurile. Câțiva pomi bine îngrijiți. Grajdurile zidite și văruite, par'că erau niște case. Locuința frumoasă și încăpătoare. În casă, la răsărit, candele și icoane. De desupt, masă și cărți și câteva gazete. Cărțile cu felurite învățături. Gazetele de-asemena.

Am întrebat pe gospodar, dacă toți au cărți și știu ceti și serie. El s'a uitat la mine mirat și mi-a zis: „La noi toată lumea știe carte. Ar fi și rușine să nu putem ceti măcar evanghelia și sfintele rugăciuni în limba noastră!”

Pe urmă am mai iscodit eu și am văzut, că nu-i om să nu se ducă la biserică în ziua sfintei Dumineci ori în altă sărbătoare. Toți se duc și se roagă lui D-zeu.

— De aceea D-zeu nu-i lasă, îi ajută și-i întărește, ca să poată trăi bine! — Acolo-i păcat de moarte să se ducă omul la crăsmă în vremea sfintei liturghii!

Am văzut apoi, că pământ mult n'au. Au cât și noi, chiar și mai puțin. Dar îl muncesc mai cu meșteșug decât noi, și fie-care om știe atâtea și atâtea lucruri, încât scoate banul și din peatra cea seacă! Nu mai vorbesc de negoț și meșteșug. Acolo tot dintre ai lor se aleg fierari, lemnari, ciobotari, croitori, cojocari, de teate.

Apoi mai este un lucru. Acolo trăiesc toți oamenii în unire și sunt întovărășiți. Au bănci, cum au început a avea sătenii și pe la noi, și cu aceste bănci s'au împuținat ei, strângând în ele încet-încet bani mulți.

Fraților!

Tovărășia e scăparea noastră. — Eu nădăjduesc, că la urmă vor înțelege toți oamenii din țara aceasta, că școala și biserica sunt temelii vieții și a poporului. Nevoia ne va învăța și asta, precum a învățat și alte neamuri. Dar în zilele noastre, greutățile vieții se înmulțesc cu repeziune, și noi trebuie cât de degrabă să găsim un leac la nevoia aceasta.

Leacul e găsit: tovarășia, adică banca și obștia.

În țara noastră tot mai este pământ, pe care gospodarii cei harnici îl pot dobândi. Pământul este ca o mamă a noastră. Cu el ne-am trezit; de copii l-am lucrat. Trebuie să ne luptăm a-l dobândi prin înțelepciune și hărnicie. Mijloc este să dobândim pământuri, fie de veci, fie în arândă.

Mijlocul, am spus, e tovarășia!

Economia e minunat lucru. — Tovărășia la bancă este un lucru minunat. Ea se întemeiază pe economie.

Dacă un om, din puținul, pe care-l are, pune ceva deoparte, ajunge să strângă un capital, care mult îi poate folosi. — Fără asta nimeni nu poate face nimic în ziua de azi!

Dacă de pildă un om pune la bancă 10 bani pe zi, numai 10 bani, adică păhărelul de rachiu ori tutunul, pe care-l fumează, — ajunge în 5 ani să aibă strânsi, capital cu dobânzi, 200 de lei, în zece ani 450 lei.

Dacă pune deoparte 20 de bani pe zi, după 5 ani are 400 lei; după 10 ani are un capital de 900 lei.

Vedeți, cât de uimitoare e creșterea banului!

Dacă un sat de 200 de oameni se întovărășește, — cu economiile de 10 bani pe zi poate strânge în 5 ani 40,000 lei; în zece ani 90,000 de lei. Cu economie de 20 bani pe zi, o tovarășie de 200 de oameni strânge în 5 ani 80,000 lei, în zece ani 180,000 de lei.

Cu asemenea sume ce nu se poate face?

Pe creșterea banilor și pe întovărășirea multora se întemeiază *băncile populare* Fraților!

Băncile populare. — Acu 10 ani nu se știa în țara noastră ce e aceea bancă populară. Acu opt ori nouă ani au început a se întocmi ici-colo câte o bancă, și oamenii văzând de ce folos sunt, că poți strânge bani, că la o nevoie poți ușor împrumuta cu dobândă potrivită, — au prins a se întovărăși în toate părțile și a întemia bănci.

Azi în Țara românească sunt peste 2500 de bănci. În aceste bănci se află bani ai oamenilor peste 70 milioane de lei!

Unele bănci mici au câte 8—9 mii de lei; altele mijlocii au 50—60 de mii de lei. Cele de frunte au peste o sută de mii. Sunt unele cu 400 și cu 500 de mii de lei. Ba este o bancă, *Gilortul* din comuna Novaci, județul Gorj, care are un capital de peste 2 milioane de lei! Banca aceasta a fost la în-

ceput o bancă mică, întemeiată de câțiva oameni sermani. Tot capitalul lor la început a fost numai de 70 lei. Dar au avut oamenii cu gând bun și statornicie și încredere în *Dumnezeu* și au ascultat de un om de ispravă, de *Dumitru Brezulescu*, care era sfătuitorul și conducătorul lor. S'au adăogit tot mai mulți tovarăși, și în 8 ani banca a crescut, s'a împuținat și azi are peste 2500 de tovarăși, și, cum spuneam, un capital de două milioane de lei. Se pare o minune, dar nu e minune, ci lucru adevărat.

Din aceasta se vede, că în țara noastră, ca și în alte părți, numai cu băncile ne vom putea ridica. Altfel nu se poate! Cei-ce vor economiei și se vor întovărăși, se vor ridica, după pildele pe cari le vedem în toate părțile; iar cei cari nu vor înțelege cuvântul sfătuitorului și vor sta cu mâinile în sân, vor rămânea în nevoie ca și până acum! După vorba sfintei evanghelii, *cei-ce au urechi de auzit să audă!*

Poezii populare.

De pe Valea-Hărtibaciului.

Culese de *Simon Avram*, june din Vărd.

Fată mare de bogat
Nu grăbi la măritat
Ca floarea la scuturat.
Floarea mai înfloare-odată
Dar tu nu te mai faci fată.

Așa-i rândul fetelor
Ca și rândul merelor,
Până's mere mititele
Stau în cloambă frumușele,
Iară dacă putrezesc
Nimănu-i nu-i trebuiesc.

Mă uitam din deal în luncă
Să văd pe mândra la muncă,
Ca să mă duc să-i țin umbră
Să n'o arză soarele
Că-i albă ca Doamnele,

Frunzuță verde de fragă
Cum să-ți zic mândruță dragă;
Zice-ț'ăș viorea albă
Căci de mică mi-ai fost dragă.
Dar eu bade cum să-ți zic,
Trandafir roșu 'nflorit,
Că de mic eu te-am iubit.
Iar acum când ești mare
Imi placi badeo și mai tare.

Foaie verde frunzuliță
Am avut o mândruliță
De tinără copiliță,
Dar o-am lăsat să mai crească
Minte'n cap să-și dobândească.
Decât dacă am lăsat-o
Altul iute mi-a luat-o,
Astfel sunt singur acum
Și de dor umblu nebun.

Din cugetările lui Leo Tolstoi.

Viața omului fără credință este la fel ca a unui animal.

Bunătatea este de lipsă în afacerile cu oamenii. Dacă nu ești bun față de om, atunci ești rău și trezești răutatea în el.

Bunătatea înfrumusețează viața: înlătură neînțelegerile, înseninează cugetul, ușurează greutățile, înveselește năcazurile.

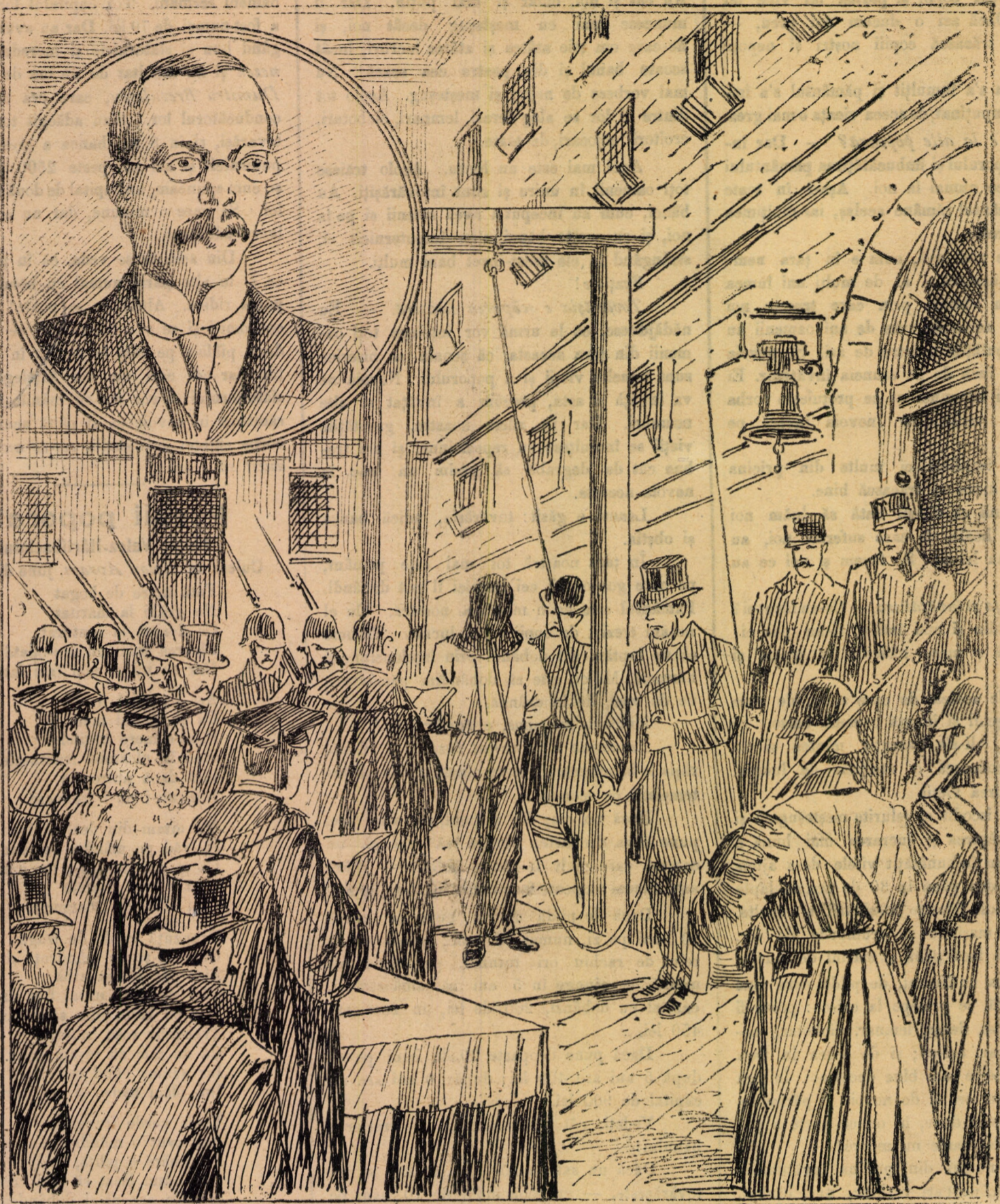
Dacă nu poți mări și împrăștia lumina, cel puțin n'o stinge.

Mi-e greu și cer ajutorul lui Dumnezeu. Dar datoria mea e să-l servesc eu pe el și nu a lui este datoria să mă sevească pe mine. Adu-ți aminte aceasta și îndată greutatea se ușurează.

Învățătura religioasă este temelul la ori-ce învățătură.

Pentru mintea omului e mai puțin periculos să nu învețe nimic, decât să învețe prea de timpuriu sau prea mult.

Un ucigaș pedepsit cu moarte prin ștreang.

Joi în 24 Noemvrie st. n. a fost spânzurat în Londra, capitala țării englezești, doctorul Crippen, din cauză că el și-a omorât femeia. Întâmplarea e următoarea: În luna lui Februarie din anul acesta doctorul Crippen a făcut cunoștința tinerei fete *Le Neve*, pe care el voia să o iee de soție cu ori-ce preț. De aceea s'a hotărât să-și omoare femeia lui. Gândit și făcut. Crippen a dat soției două bucăți de ciocoladă, cari conțineau arsenic (otravă omorătoare). Soția lui Crippen, nebănuind nimic, a pregătit ciocolada obicinuită, pe care după-ce a beut-o a și murit. Ca să nu se aște fapta murd. ră a lui Crippen, el a tăiat capul, mâinile și picioarele soției omorâte, pe cari le-a ars și apoi a aruncat cenușa, iar trupul și părțile din lăuntru le-a îngropat în pivniță. După făptuirea acestor lucruri Crippen și cu adorata lui de față au încercat să fugă cu un vapor la America, dar au fost descoperiți la timp de un polițist secret. Numai decât au fost deținuți și aduși înapoi în Anglia, unde Crippen și-a plătit fapta lui cu moartea prin ștreang, care s'a întâmplat, după cum arată chipul nostru, în modul următor: În 24 Noemvrie, la 6 oare dimineața, Crippen a fost sculat și întrebat ce pofteste de mâncare?

(Fiecare osândit la moarte are dreptul să mai ceară odată ori-ce ar dori să mănânce). Crippen a poftit ciocoladă și rachiu de prune, pe care le-a luat cu poftă mare. Preotul romano-catolic, care toată noaptea a priveghiat lângă osândit, era și acum lângă Crippen și se ruga pentru iertarea păcatelor lui. Înainte de 9 oare cu câteva minute se prezintă directorul închisorii și provoacă pe ucigaș să se pregătească pentru drumul cel din urmă. În curtea închisorii era deja pusă spânzurătoarea, dar acoperită cu o pânză albă, iar jur-impjur erau postați soldați. De-odată se aude tristul sunet al clopotului, care vestea sosirea lui Crippen la locul de pierzare. Punct 9 oare ucigașul se afla sub spânzurătoare. Un judecător îi cetește încă odată sentința de moarte, iar după aceea îl predă pe Crippen călăului (hoherului) Marwood, zicându-i: „Implinește-ți serviciul“. În momentul următor călăul face semne oamenilor de ajutor; aceștia îl prind pe osândit, îl leagă cu mâinile la spate, iar călăul îi aruncă cu iuteala fulgerului lațul în grumazi. În același moment lui Crippen i-se trage podul de sub picioare, astfel că iel cade în afunzimea anume pregătită sub spânzurătoare, unde rămâne îndată mort. La exe-

cutarea acestei sentințe se îngrămădise lumea foarte multă, dar nu a fost lăsată. Ucigașul Crippen a lăsat toată averea lui fetei *Le Neve*, care l'a nenorocit pe Crippen atât de mult. Acum ea a plecat la America.

În țările culte sunt mulți oameni, cari zic, că pedeapsa prin moarte trebuie oprită, iar în schimb să se dea alte pedepse, ca închisoare pe viață etc. Cu considerare la aceasta e lucru cam curios, că chiar în Anglia țara cu legile cele mai libere, s'a întâmplat această pedeapsă cu moarte. Dar ce era de făcut? Cum să fie pedepsit un om, care atât de grozav a răpus viața soției lui? Ba unde mai socotești, că el a fost un om cu învățatură, care trebuie să-și dea totdeauna seamă de ceea-ce face!

Dar să vede, că ucigașul Crippen a învățat din cărți numai cum să-și petreacă în această lume, iar nu și aceea, că omul, ca cea mai aleasă ființă a lui Dumnezeu, trebuie să iubească pe deaproapele lui, ca însuși pe sine. Ce folos de învățatura cuiva, dacă acela nu are și o inimă bună, dreaptă și curată? Cui îi lipsesc aceste însușiri, acell om nu aduce nici un folos nimănui, și era mai bine dacă nu se năștea în lume.

Glume și snoave.

Anecdota istorică.

Pe când trăia cancelarul Germaniei Bismark, a primit odată în audiență pe răpăsatul ministru I. C. Brătianu, cu care a povestit mai mult timp despre afacerile României. La sfârșitul convorbirii, Bismark a întrebat pe Brătianu.

— Ia ascultă, câți Români sunteți în Regat?

— Șease milioane, Excelență.

Bismark, după oare-care gândire:

— De ce nu sunteți douăsprezece milioane?

— Fă-ne Excelența Ta, că e de unde... răspunse Brătianu zimbând.

Țiganul și nevasta.

Un țigan ferar, tot umblând printr'un sat, se îndrăgostise de o țărăncă tină și frumoasă și dorea mult să-i arete focul inimii lui. Intr'o zi îi păzi calea, când venia dela apă; smerit, Țiganul se apropie de ea și începu astfel: Auleo, jupânișică, cătu-mi ești de frumoasă! par'că ești din droghitele și din vâzdocele scoasă; la urechi cu cercelușe și la gât cu mărgelușe, par'că ești o curcudușe; sprâncenile coțofenile, ochii ca mura din pădure; dela nas pân' la gură, par'că ești o păuniță și ai și...

La vorba din urmă femeia începu a săvârși cu brui de pământ și a-l batjocori ca pe o cioară nespălată. Atunci Țiganul, văzându-se batjocorit cu dragostea lui, întoarse foaia cea țigănească și începu:

Auleo, d'apoi d'astea mi-ai fost! În țărănie te-a născut mă-ta, în țărănie faci mortog. Ia caută-te în cea doniță cu apă, că ești o nespălată, o răpănoasă și o păduchioasă, cu ochii ca de capră moartă și-n loc de nas, bortă. Și încă mai ai dela gură pân' la nas șapte poște și'un popas.

Țiganul pețitor.

În vremile mai vechi, când feciorii se duceau la pețit, pe lângă părinți, mai luau cu ei și pe unul bun de gură, rău de treabă și lăudăros, ca să spuie glume și să fie în toate de partea feciorului.

Un ficior luă odată, pe lângă părinți și un Țigan, ca să îndruga la laude. Oăzind la învoială, părintele flăcăului se laudă cam așa:

— Da, oameni buni, băiatul meu are câteva oițe, două capre și două vaci bunișoare de lapte și frumoase.

— Ce bunișoare, ba chiar bune, adause Țiganul.

— Băiatul meu are și doi juncușori frumoși și buni.

— Ce frumoși, ba chiar frumoși, îndreptă Țiganul.

— Flăcăul care vă cere fata, are căsuța lui bunișoară și curată.

— Ce bunișoară, ba chiar bună zise Țiganul.

— Băiatul meu știe și o țără de carte și-i om de ispravă.

— Ce o țără, ba știe hăt multă carte.

După-ce ispraviră cu laudele, săteanul cu flăcăul, ca să-și spună tot dela suflet, că era om drept și cinstit, mai adause:

— Băiatul meu, oameni buni, are și o meteahnă: nu vede tocmai bine de un ochiu.

— Ce nu vede bine, strigă Țiganul, e orb de-a binele.

Așa se adeveri, că Țiganul tomăi la mal se încă.

Din Moldova.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 1 Decembrie n.

Episcopii noștri și „Asociațiunea“. O circulară la fel cu a Prea Sfinției Sale, episcopul Caransebeșului, a dat și Prea Sfinția Sa episcopul Dr. Demetriu Radu, dela Oradea-mare, încă dela 5 Martie 1909, îndemnând pe preoți și pe credincioși cu toată dragostea părintească să se înscrie ca membrii. Vrednic este!

Prea Sfinția Sa episcopul Dr. Miron Cristea, dela Caransebeș, a fost numit membru onorar al „Societății istorice“ din București. Această societate, care a fost înființată de o seamă de învățați români, are de scop scrierea și cercetarea tuturor documentelor și cărților, cu privire la istoria Românilor, dela aducerea noastră în această țară prin împăratul Traian.

Dar frumos. Dl Dr. Gheorghe Szerb a dăruit pentru noua biserică ortodoxă română, ce se va zidi în Budapesta, suma de 20 mii de coroane.

O comoară desgropată. Dl Iosif Popovici, profesorul fără plată, dar cu știință, dela universitatea din Budapesta — cel cu plată și fără știință e Șeghescu — a descoperit la Muzeul național din Budapesta un Exemplar complet din Sfânta Evanghelie, tipărită românește de diaconul Coresi la Brașov în anul 1560—1561, adecă acum 350 de ani. Exemplarul acesta a fost dăruit Muzeului de mănăstirea greco-cat. Csernek de lângă Muncaci. Pe una din foi se află scris cu mâna: „Eu Roman am însemnat aceste soroci fiind ariștăluit în mănăstirea Muncaciului, al doilea an 1834. Preot românesc.“

Învăță dela noi. Ideia de-a înființa o însoțire a institutelor de bani, îndeplinită la noi așa de frumos prin „Solidaritatea“, a găsit răsunet și la Slovaci. Ei au cerut deosebite date și lămuriri dela „Solidaritatea“ noastră, voind să strângă într'un mănunchiu harnicele institute slovecești, cari sunt în slujba poporului slovecesc. Le dorim succes deplin!

Aviatorul Vuia. Cel dintâiu aeroplan monoplan practic a fost inventat de Românul bănățean Vuia. După multe încercări și socoteli și-a terminat modelul în anul 1905. Centrul de gravitate e dedesuptul aripilor mașinei, ceea-ce face ca să fie cu mult mai sigur. Brevetul pentru invenția sa și-l-a scos în Franța deja în anul 1903, la 15 Mai. Îi lipsiau însă banii. Aflând niște boieri din România despre intențiunea acestui Român, invențiunea copiată apoi, ca să nu zicem furată, de francezul Blériot, care s'a făcut milionar cu zborurile lui din Franța, România și Turcia, prințul Bibescu i-a scris la 15 Febr. 1910 o scrisoare în care zice între altele: „... vin să vă anunț, că a-ți fost primit ca membru al aeroclubului român. M'am grăbit să vă scriu mai cu seamă după cetirea în ziare sportive despre experințele D-voastră făcute în prezența d-lui Decazes (un francez). Vă rog foarte mult să fiți cu mare băgare de seamă, deoarece acest domn are reputația de a se servi de ce găsește alții și ca bun Român, țin, ca invenția D-voastră să nu treacă în mâinile străinilor... mă pun cu mare plăcere la dispoziția D-voastră... vă rog să mă înștiințați, ca să pot veni la Paris.“ Bizuindu-se pe această scrisoare, dl Vuia a rupt legăturile cu Decazes, a respins ajutorul francezilor și a așteptat

pe Românul Bibescu, pe care-l așteaptă până astăzi. Aceasta însă nu l'a descurajat pe aviatorul Vuia. Văzând, că motorul (mașina) cel mai bun abia mai poate sluji 10 oare neîntrerupt, afară de aceea putând exploda, a inventat după o muncă încordată de 3 ani un motor cu ciclul închis, pe care l'a brevetat în Germania. Îi trebuie acum banii, ca să-l construească, și-i va căpăta, dar dela... străini.

Parastas pentru Mihai-Vodă Viteazul s'a slujit în ziua Sf. Arhangheli la biserica Mihai Vodă dela Curtea-Veche. Biserica aceasta a clădit-o marele Domn drept mulțumită lui Dumnezeu, că l'a scăpat de primejdia morții când era ban al Craiovei și avea să fie decapitat de voivodul Alexandru-cel-Rău. La parastas au asistat mai mulți veterani (soldați, cari au fost în războiu) dela Plevna și câți-va bătrâni dintre pompierii, cari s'au luptat cu Turcii în dealul Spirii la 1848.

Vankuj. Pe iubiiții noștri concetățeni, Maghiarii, mai ales cei cu perciuni, cari scriu la gazete, rar îi lasă dragostea, ce ni-o poartă, ca să ne spună pe nume curat, după cum ne zicem noi. Cei mai mulți ne zic *Oláh*, ceea ce înseamnă om de viță latină, romană, după cum la Italiieni le zic *Olasz*. Numele acesta însă ni-l dau în batjocură. Alții ne zic *Rumun*, *Rumén*, *Rumuny* și foarte puțini așa cum trebuie: *Román*. În unele părți mai rar, în altele mai des, mai auzim un nume, ce ni-l dau tot în batjocură: *Vankuj*. Numele acesta e schimosit din frumosul nume al lui Iancu, al nemuritorului *Avram Iancu*, și înseamnă *om de-al lui Iancu*. Și cunoscându-i obârșia, nu ne supărăm nici pentru numele acesta, prentu-că într'adevăr, oamenii ideilor lui Avram Iancu suntem toți!

Studentii noștri și Societatea de teatru. Studentii universitari români din Oluj au luat hotărârea de a începe o propagandă stăruitoare pentru Societatea teatrală română. Cu toate că nu au averea contelui Károlyi, studenții români s'au înscris ca membrii ai acestei societăți, luându-și angajamentul de-a stărupe lângă cunoscuții lor să facă la fel. Aceasta jertfă și muncă depusă pe altarul culturii române îi face vrednici de dragostea noastră cea mai caldă.

Dreptate? Părintele Romul Vățian din Gioroc, întorcându-se seara acasă, a fost lovit cu patul puștii de un sergent de jandarmi din Miniș, sub cuvânt, că nu l-a salutat. Pentru mișelia aceasta — nimeni nu e dator să salute pe un jandarm, care e *sluga plătită* a cetățenilor — primpretorul a pornit cercetare. Rezultatul? Primpretorul a găsit vinovat tot pe părintele, „pentru-că a turburat liniștea nopții“, și l-a condamnat la o amendă de 40 coroane. Preotul a făcut apel la vicecomitele, arătând, că prin astfel de judecări nedrepte, se adruncește tot mai mult credința poporului în nepărtinirea și dreptatea slujbașilor noștri. Nu le-o spune și dl Szabó?

Din Basarabia. În Duma (dieta) rusească, deputatul basarabean Gulikin, Rus de neam, a cerut în discuția legii pentru învățământul primar, ca acest învățământ să se predea elevilor în limba lor maternă, în special pentru Basarabia în limba românească. Fruntașii români din Chișineul Basarabiei au adresat deputatului Gulikin o telegramă de recunoștință, prin care îl roagă să continue lupta pentru realizarea acestui vis al poporului român din Basarabia.

Așadară se găsește și Ruși cari cer limba maternă pentru naționalitățile din Rusia. Numai la noi ca la nimeni!

„Ideia scăpată“! Prin ordinațiunea ministrului Nr. 84371/1910, bazat pe §. 1 al art. de lege 46 din 1908 s'a oprit din bibliotecile școlare cărțile: 1) Aron Vodă cel cumplit, roman istoric de T. Stoicescu; 2) Inceputul neamului românesc, de Dr. I. Lupăș și 3) Cântece de vitejie, de Gh. Coșbuc, pentru-că tendința, obiectul și conținutul lor ar fi în contradicție cu §§. 17 și 22 ai artic. 27 din 1907 (de pe vremea lui Apponyi!).

Datoria învățătorilor noștri e, să răspundească aceste cărți, dar mai ales a părintelui Dr. Lupășiu (costă numai 20 fil.) astfel, încât în fie-care sat să nu fie numai un exemplar al bibliotecii școlare, ci 25!

Un avocat din Sibiu pedepsit cu suspendare. Senatul disciplinar al camerei avocațiale din Sibiu a pertractat în 23 și 24 Novembre a. c. înaintea unui număr public de ascultători, cauza disciplinară a avocatului jidan Dr. Mátyás Lázár pentru mai multe abuzuri săvârșite în oficiul său și abateri dela regulamentul avocațial. E vorba de abuzuri față de partide, cari au avut de a face cu avocatul Mátyás în cauze de proces.

Pertractarea a condus-o președintele camerei avocațiale Dr. Hans Bordan, ca membri votanți au luat parte avocații Dr. Karl de Larcher, Dr. Liviu Bran de Lemeni, Dr. Felix Schullerus și Dr. Vasile Dan, ca protocolist secretarul camerei avocațiale Dr. Ludwig Kirchgatter.

Acuza a susținut-o procurorul camerei avocațiale Dr. Daniel Henrich, iar apărarea a luat-o avocatul Dr. Stefan Láday.

Rezultatul pertractării a fost următorul: Președintele camerei avocațiale în 25 Nov. a. c. dimineața la 4 oare (ținând toată noaptea pertractarea) a enunțat sentința, prin care avocatul Dr. Mátyás Lázár s'a declarat de vinovat și suspendat dela advocatură pe termen de 2 luni. (Adecă 2 luni nu mai are dreptul — e suspendat — de a lucra ca avocat.)

După cum să svonește din isvor sigur, mai sunt multe arătări contra avocatului Dr. Mátyás Lázár, până acum nepertractate, cari poate îl vor apăsa mai rău, căci după cum să vede sunt mulți cari eu deadinsul vreau să-l purece bine pe jidanul, ce în scurt timp a făcut cu advocatura o avere grozavă. Pertractarea de acum a arătat, că au dreptate. Ce va mai urma, vom vedea.

Meseriași Români pentru Ciardaș. Intre meseriași români din Orăștie s'au găsit doi indivizi, cari împreună cu soțiile lor să urle după ciardaș la o petrecere dată în casina meseriașilor. Se ntelege, că numai decât au fost puși de vrednicii noștri meseriași din Orăștie cu botul pe labe. În loc să se rușineze însă, au început să facă scandal. Atâta a așteptat sergentul de poliție, ca să intervină și să dea afară pe cine i-a plăcut lui.

Asociațiunea și Societatea pentru fond de teatru român la Beiuș. Despărțământul Asociațiunii și-a ținut la 17 Noemvrie adunarea în Beiuș. Resultatul material a fost foarte satisfăcător, mai ales pentru împrejurările din Bihor. Din cele 84 parohii din ținutul Beiușului au participat . . . șapte preoți și doi învățători! Așa nu se luminează Bihorul! — S'au înscris membrii pe viață cu taxa de 200 coroane d-na Livia Dr. Cosma, dnii Dr. G. Cosma, Vasile Dumbravă, Dr. C. Popovici, Coriolan Ardelean și Dr. G. Murășan. — Tot cu acest prilej s'a înființat un comitet filial al „Societății pentru fond de teatru.“ S'au înscris membrii fondatori: Viora Dr. Ciordaș (Viora din Bihor), Angela Selăgian, Ileana Gera, Camil Selăgian, Victor

Fildan și Nicolau Cristian, precum și 32 membri pe viață, între cari unsprezece doamne. Fie 'ntr'un cias bun!

Oameni sălbăticiți. Vești nemai pomenite ne sosesc din Cluj-Mănăstur, comună românească împreună cu Clujul. Iată ce ni-se serie: „De când aceasta comună a fost alăturată la orașul Cluj tare s'a demoralizat. S'au înmulțit cărcimele, cari au sărăcit pe bieții români, iar în coastea școalei românești s'a zidit o școală de stat cu 7 învățători. Românii noștri beau de să prăpădesc, să bat și omoară.

E și o ceartă între unele familii, cari și-au pus de gând să se prăpădească unele pe altele prin omor. În un an și jumătate au fost pușcați și străpuși trei frați. Anul trecut a fost lovit în cap în ziua mare un ostaș venit pe câteva zile la părinți. Astăvară a fost omorât fratele acestuia, de care a rămas 2 băieți, iar acum alt frate al lor în etate de 17 ani a fost împușcat și străpus cu cuțitul tot din partea acolora. Oameni fără credință și Dumnezeu! Oare de ce?“

E destul de trist, că oameni de-ai noștri se dedau la astfel de lucruri, ca niște sălbatici. Rugăm pe preoții și învățătorii de acolo să intervină cu sfaturi și pilde bune, ca să îndrepte pe acei oameni nesocotiți, ce aduc numai ocară numelui de Român.

La fondul Episcopul Nicolae Popea pentru masa învățăcelilor meseriași, al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, au mai dăruit: Mareu Gligor, învățcel rotar, 36 bani; George Borzea, paroh (Coveș), 1 cor.; George Tocitu, paroh (Calacea), 50 bani; Dr. Cornel Popescu, protopresbiter (Hațeg), soția sa Valentina și fiul lor Bogdănel, 60 bani; Ioan Sociu, revisor r., 30 bani; Ionel Vasiu, învățcel-librar, 20 bani; George Smădu, învățcel (Arpașul-sup.), 30 bani și Victor Tordășianu, prezident, 10 bani.

Mucenicul limbei. Partea de Răsărit a Galiției (Austria) e locuită aproape pe dintregul de Ruteni. Numai orașele sunt în majoritate evreiești și proprietarii mari poloni. Acolo Polonii sr vrea să polonizeze pe Ruteni, folosindu-se de mijloacele celea mai barbare, cum e oprirea rugăciunii în limba maternă, bătaia și alte. Nu de mult un învățcel polon a bătut pe un elev al său până l'a omorât, fiindcă n'a vrut să zică Tatăl-nostru în poloneșta. Crima aceasta a produs o indignare generală la Ruteni și la Ruși. În Cazan (Rusia) însuși mitropolitul a slujit un părastas pentru odichna sufletului micului mucenic, care mai bueros o îndurat moartea, decât să-și spurce sufletul cu o rugăciune mincinoasă în limbă străină.

Tot mai bine 'n țara mea. După strânicia bătaie, ce au mâncat-o Rușii dela Japonezi, cei dintâi au mai rămas cu partea de meazănoapte a Mangiuriei (Asia de răsărit). Ca să se întărească cât mai mult acolo, au început să ademenească țărani de pretutindeni să se ducă în Mangiuria, unde le spuneau, că curge lapte și miere. Mulți au crezut, între aceștia și Români din Basarabia. Anul trecut au plecat și Ruși din Dobrogea. Săptămâna trecută s'au întors din 240 Ruși plecați din România 140 iară acasă. Șeptezeci au pierit acolo de foame și frig, de 30 nu se știe ce s'au ales. Cei reîntorși blastămă pe agenții, cari i-au ademenit, și se roagă de diregătoriile românești să-i lase să se așeze iară la vetrele vechi. Când au plecat, aveau avere, acuma sunt cerșitori.

Scumpirea lemnului. Din Milano (Italia) vine știrea, că între negustorii de lemne italieni, austro-ungari și români s'a încheiat un

cartel, care acaparează 80 la sută din producția lemnului din Europa. În felul acesta, cartelisti vor stabili prețul lemnului după bunul lor plac, fără să se teamă de concurență. Ei speră să câștige anual cel puțin 100 milioane de coroane.

Sfaturi igienice.

— (Indrumări pentru sănătate). —

Vestitul medic și profesor Nothnagel din Viena, ținând o conferință, a spus între altele următoarele:

Un păcat, ce nu trebuie iertat, e faptul când se dă copiilor rachiu, vin sau bere. Până la vârsta de 14 ani nici un copil să nu guste vin, bere, rachiu, ciai sau cafea neagră. Aceste sunt materii cari atâță și copiii se pot lipsi de ele. E o crimă a susținea, că vinul întărește. Beutura spirtuoasă e o otravă în ori-ce împrejurare și au toată dreptatea aceia, cari susțin, că omul n'are nevoie de beutura.

Curgerea sângelui din nas.

Când curge sânge din nas, cel mai bun mijloc de oprire e următorul: Mișcăm cu putere fălcile, ca și cum am mesteca ceva; dacă e copil, îi dăm o bucată de hârtie curată să o mestece în gură. Mișcarea fălcii oprește curgerea de sânge. Acest mijloc e atât de simplu, încât vă vine să râdeți, dar încercați și veți vedea, că ajută chiar în cazuri grele. Bună s'a dovedit și tragerea apei sărate bine în nas.

Laptele ca leac.

Laptele e întrebuițat azi ca un leac la multe boale. Dar unii nu-l pot suferi, așa-că-l iau în sălă. Un mijloc practic, pentru a-l face plăcut, e următorul: Când fierbem laptele, punem înlăuntru și câteva foi de izmă (mentă) să fearbă împreună și rezultatul va fi admirabil.

Boala de gură și de unghii.

Boala aceasta, numită în România și *ologul vitelor*, a bătuit anul acesta toată vara în România. Dinspre Secuime s'a întins și în Ardeal. Ea aduce pagube foarte mari, mai ales când se ivește în timpul muncii. Noroc, că vitele după 10—15 zile cu toate că slăbesc, dar se însănătoșează mai toate. În timpul boalelor dăm vitelor urlueală ori alt nutreț moale; apoi să spală gura vitei de 2—3 ori pe zi cu zamă rece de mușetel ori de coaje de salcie, ori de coaje de stejar, ori cu apă oțătită, ori, dacă are omul, să spele gura vitei de patru cinci ori pe zi cu apă, în care să se fi topit peatră acră, cam o lingură la un litru de apă mestecată și cu puțin rachiu. Rănile unghiilor să se spele și ele tot așa și să se țină legate curat, că se vindecă iute, dacă se țin curate. Dacă ies bube și pe ugerul vacilor de lapte, să se ungă cu vasilină boricată 4 la sută, care să capătă la farmacie (apotecă).

Boala aceasta e foarte molipsitoare, de aceea plugarul cinstit, care o constată la vitele lui, nu le mai lasă pe acestea să iese din curte, ca să nu se molipsească și ale celorlalți oameni.

Nu uita

stimate cetitor, — la comande sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaia Poporului“.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lățirea foii noastre, iar pe de altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Îmbogățirea unui sat prin ouă.

Mult și-a trudit mintea harnicul învățător Mărăcineanu, din satul Molivioaia (Bucovina), ca să găsească un mijloc de a aduce un ban în sărăcitele case ale sătenilor. Ba a încercat cu una, ba cu alta, dar nimic, nimic nu prindea. Într-una din zile îi cade în mână o carte d'alea, în care spune cum stau de bine țăraniilor altor țări. Nu știa, ce-o fi găsit el în ea, dar numai ce îl văd, că chiamă într-o sfântă Duminecă tot satul la școală, și vorbește așa:

„Oameni buni, voiți să avem bani cu înlesnire în satul nostru?... Atunci uite, de mâine, fiecare gospodar să aducă zilnic la școală câte 5 ouă. Ce voiți face cu ele, nu vă spun acum, ci după două luni încheiate“.

Cum în pomenitul sat erau 200 de locuitori, zilnic să adunau în școală o mie de ouă. Învățătorul după ce alegea pe cele stricate, prin ajutorul unei lămpi — pune pe fiecare ou o pecete cu numărul aducătorului și apoi îi trecea numele într'un catastif. Când au avut cinci mii de ouă, a plecat după cumpărător, pe care l-a găsit, numai decât și-a vândut suta de ouă cu 4 cor. 50 bani. A mai avut el puțin năcaz, până ce a învățat cum să împacheteze ouăle în lăzi.

„Mare minune, ziceau oamenii, cu niște găoci de ouă vrea el să scoată sărăcia din sat? Bine..., om vedea-o și p'asta!“

După ce trecură cam 2 luni, învățătorul iar chiamă satul. Pe masa din școală era așezat un săculeț mare cu bani. Dintr'un catastif începe a ceti: „Ion Vasile... primești 12 cor. 45 bani din 12 cor. 90 bani cât s'a prins pe ouăle aduse de d-ta, căci 45 bani i-am oprit pentru cheltuieli“. Și tot așa până a răfuit pe toți.

Ce bucurie credeți, că a fost în sat în ziua aceea?

„Douăsprezece coroane luate te miri pe ce, zicea Niță al Vătafului, nu e lucru puțin, am să plătesc cu ei darea“.

Un an de zile a mers tot așa, și fiecare aducător a primit câte 121 coroane, căci pe iarnă suta de ouă s'a vândut cu 8 coroane. Anul al doilea, învățătorul a făcut din ciment un basin mare și a pus la păstrare în apă de var ouăle strânse de primăvara, vara și toamna, pe cari le-a vândut iarna cu 7 cor. 50 bani suta, peste trei mii de coroane. Astăzi satul Molivioaia e vestit și peste graniță pentru ouăle și pasările ce produce. Peste 60.000 de coroane intră fiecare an în satul acesta.

Acum cine mai zice, că e sărac?

Prețul Călimdarului.

Deși cuprinsul călimdarului este cu mult mai bogat ca în trecut, prețul lui este același, de 20 cruceri (40 fleri), iar pentru trimiterea pe poștă este a se socoti deosebit 5 fleri pentru un exemplar.

Cine comandă cel puțin 20 exemplare și le plătește înainte cu cîte 20 cruceri bucata, mai capătă doaua călimdare pe deasupra și se trimit toate acasă plătite de poștă.

Acei care cumpără 25—50 exemplare le capătă cu 14 cr. (28 fl.), dela 50 bucăți în sus cu 12 cr. (24 fl.) unul, dar trebuie să plătească și poșta la primire.

Banii trebuiesc trimiși totdeauna înainte. Numai comande dela 30 exemplare în sus se trimit și cu rambură, adică să se plătească la scoaterea dela poștă. Mai puțin de 30 exemplare nu se pot trimite neplătite înainte, din cauză că atunci vine prea scumpă poșta.

A apărut „Călimdarul Poporului“.

Care este cel mai bun și mai ieftin Călimdar?

— „Călimdarul Poporului“!

— care apare de 26 de ani și cuprinde aproape 200 de pagini —

Îți va răspunde ori și cine, care a cetit „Călimdarul Poporului“. Asta a fost și în trecut, dar cu atât mai mult în acest an.

Dovezile sunt următoarele:

„Călimdarul Poporului“ spune, — pe lângă însemnarea exactă a sărbătorilor de peste an, — cum va fi vremea în anul 1911, după Călimdarul de 140 ani; apoi toate cele de lipsă despre poștă, telegraf, ștampelă etc., precum și numele tuturor bărbăților noștri cari stau în fruntea Comitetelor române gr.-or. și gr.-cat. După aceea urmează date despre școlile noastre populare, despre gimnazii, pedagogii, teologii, școlile de fete, cum și numele și locul unde se află reuniuni culturale, reuniuni de femei, reuniuni de cântări, reuniuni de meseriași, reuniuni de binefacere, reuniuni de agricultură, însoțiri de credit etc. etc. La toate aceste reuniuni e pus și numele tuturor conducătorilor lor.

Tirgurile sunt foarte bine controlate

și întocmite — altcum ca în anii trecuți — atât după luni cit și după ordinea alfabetică a comunelor.

După acestea urmează: **Partea Literară**

care cuprinde o sumedenie de articole de tot felul, dintre cari amintim următoarele:

„Cântecul muncii“ poezie de Octavian Goga.

„Om de poică“ novelă de Ioan Agârbiceanu.

„Cătănia Țiganului“, anecdotă de Teodor A. Bogdan.

Un articol despre jubileul de astă-vară al Împăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I., (cu chipul împăratului).

Poezii din popor, adunate de prin diferite comune.

Borta vîntului, povestire de M. Eminescu.

Dela Sibiu spre Rîmnice, un articol cu multe ilustrații din Sibiu și jur.

Povestea ursului și a porcului, poveste de I. Dragoslav.

Un articol despre Bjørnstjerne Björnson, (cu chipul lui), mare învățat din țara Norvegiei, care a scris mult bine despre Români.

Românii și moartea lui Dr. Lueger, primarul Vienei (cu 2 chipuri: al lui Lueger și țărani care au fost la Viena).

Cântece voinicești, culese de E. G. din: Porumbacul de jos, Oena-Sibiului etc.

Di Nicolae Iorga și partidul naționalist din România (Cu chipul marelui nostru învățat din România).

Un articol despre portul românesc. (Cu multe chipuri din Sălișta, Rășinari, Poiana, apoi români din Basarabia, Macedonia etc.)

Mai multe poezii de Haralamb Călimăr: Drept egal, Fetelor, Invidie, Durerea mea.

Mai la urmă, anecdotă de Speranță. — De ce sunt unii oameni albi, unii bruneși și alții negri de tot?

După acestea urmează un articol despre Aurel Vlaicu, aviatorul nostru renumit cu mașina lui de zburat. (Acest articol e ilustrat cu mai multe chipuri foarte frumoase între cari: portretul lui, mașina de zburat, mașina cum se vede în aer la diferite înălțimi etc.).

De mare valoare pentru ori-cine este articolul:

Execuția asupra averilor mișcătoare, scris anume pentru înțelesul poporului, de Dr. Alexandru Vastile, un avocat din Sibiu, bine cunoscut în tot jurul Sibiului.

Acest articol cuprinde între altele următoarele: Timpul efectuării execuției, Sistarea execuției, Obiectele deținute de altul, Execuția contra soției. Obiectele cari nici odată nu se pot cuprinde, Urmările execuției, dreptul de zălog, Excindere, Licitația. Cu toate lămuririle legii vechi și legea nouă de acum doi ani.

Acest articol singur e vrednic atât cît e prețul călimdarului. Cine nu va avea în viață lipsă a ști aceste lucruri pentru el sau un neam ori prietin al lui? E lipsă a ști toate acestea atât cel ce i-se face o execuție cît și acela care cere execuția contra cuiva. Astfel că acest călimdar are valoare pentru toți anii viitori.

Un articol frumos și interesant se află scris despre Vasile Stroescu marele binefacător al neamului nostru, sufletul nobil care a dăruit neamului attea sute de mii coroane. (Articolul e însoțit de fotografia marelui mecenat.)

Urmează apoi un articol despre răposatul Ioan Russu Ștrălanu (cu chipul lui), care a înființat „Călimdarul Poporului“ și „Foaia Poporului.“

Iar după acestea se începe Răvașul anului, care încă se întinde pe o sumedenie de pagini, cuprinzând: toate lucrurile mai de căpetenie petrecute peste an, cum au fost alegerile și lupta noastră națională ect. Iar dintre lucrurile petrecute în străinătate amintim Revoluția din Portugalia cu mai multe chipuri. Între cari: Regele Manuel, atacarea palatului, orașul Lisabona, miliția cu tunurile cum trec pe partea poporului etc. Aceste chipuri nu le are nici un călimdar.

„Călimdarul Poporului“ cuprinde cu totul peste 40 de chipuri!

Faimoșii Mangra, Slavici și Broțe, cari au părăsit pe fruntașii poporului nostru și s'au dat în brațele Ungurilor, încă își iau partea lor. Un renumit desemnător român le-a pus pe hârtie chipurile lor în felul cum au umblat după groful Tisza, ca să facă împăcarea, adică o căpătuală bună pe sama lor. Aceste ilustrații satirice și de tot hazul sunt foarte interesante, cum sunt prinse de pictorul nostru. Afară de acestea mai sunt o seamă de alte chipuri.

Se caută comercianți și alte persoane potrivite, cari ar dori să vândă „Călimdarul Poporului“. Toate comanda sunt a se adresa la:

Administrația „Foaia Poporului“
în Sibiu-Nagyszeben.

Oărți și reviste.

A apărut revista literară și artistică „Luceafărul” Nr. 22 cu următorul sumar bogat și variat: I. Agârbiceanu: Ion Buzdug (nuvelă). Alice Călugăru: Visarea cea din urmă (poezie). D. Anghel: Mihail Cogălniceanu. Alice Călugăru: Cântec (poezie). A. Popovici-B.: Primăvară (poemă): Maria Cunțan: Cântecelor mele (poezie). Dr. E. Tarangul: Valea Uței (legendă). V. Cioflec: „Ciufu” (schită). Maria Cunțan: Iubirea vieții mele.. (poezie). Victor Bileiurescu: Alt dor (poezie). N. Iorga: Cugetări. Vasile Stoica: O, nu-mi zâmbi... (poezie). Vasile Savel: Albumul morților. G. Bogdan-Duică: Cronică teatrală. Ilustrațiuni: 6 reproduceri fotografice după tablourile: Th. Aman, Hora; A. Vintilescu, Șatră de Țigani; Verona, Fete în pădure; Luchian, Spălătoareasă; Grant, Biserica de sat; Th. Aman, După culesul viilor. Abonamentul: pentru preoți, învățători, meseriași etc. 8 coroane anual.

Catalogul cărților pedagogice românești. Harnicul coreferent Dr. On. Ghibu a tipărit acest foarte folosit catalog pentru îndrumarea în cele pedagogice ale învățării noastre. Sunt toate cărți românești vrednice de studiat de învățători. Înțeleapta prefață arată cum până acum se credea, că nu avem destule cărți pedagogice românești, până când catalogul acesta, alcătuit cu multă știință, ne dovedește că lucrurile sunt tocmai dinpotrivă.

Roumains et bulgares („Românii și bulgari) este titlul unei conferințe ținute de dl Emil Staica la „cercul român din Paris”.

A apărut: „Nunta Țiganului” comedie originală într'un act, scrisă în versuri de Emanoil Suciu, învățător. Tiparul „Tipografia Poporului” în Sibiu. O broșură de 64 pagini. Prețul 60 bani și 5 bani porto.

Această piesă de teatru a d-lui Suciu, ale cărui scrieri sunt căutate pretutindeni, încă va fi desigur bine primită de cărturarii noștri dela sate, cari aranjează producții teatrale.

Se poate comanda dela Librăria „Foi Poporului” pe lângă trimiterea înainte a prețului susnumit, sau dela autor în Măgărei, u. p. Bükös.

Mulțumesc călduros tuturor acelor, cari mi-au trimis diferite scrisori, în urma lămuririlor mele publicate în „Foaia Poporului”, ca răspuns la atacurile nedrepte îndreptate contra mea în ziarele „Tribuna” și „Libertatea”. Iar acei iubii abonasi, cari au trimis scrisori cu dorința, ca să se publice în foaie, îi rog să nu se supere, dacă le răspund, că în urma lipsei de spațiu, nu se pot publica atâtea scrisori în o cauză, asupra căreia oamenii ne preocupati și-au făcut deja judecata și sunt în curat pe a cui parte e dreptatea. Nicolae Bratu

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”

Loc deschis.

Unde se pot procura cele mai elegante reverenți și ornate bisericesti? La „Croitoria Universală” I. Petrașcu, Sibiu, strada Cisnădfel Nr. 30. Telefon Nr. 172. — Serviciu prompt și conștientos. Prețuri moderate.

Birou de informații în Budapesta. Atragem atențiunea publicului cetitor asupra inseratului cu titlul de sus în foaia noastră.

Capul ne este clar! Nervii ne sunt tari! Somnul ne este liniștit! Nu ne doare pieptul, fiindcă folosim fluidul „Elsa” a lui Feller, care ne alină durerile și slăbiciunea, ne vindecă și ne înviorază. Duzina costă franco 5 coroane. Numai cunoaștem constipația, boalele de stomac, suferințele vinei de aur, de când folosim pilulele laxative „Elsa” ale lui Feller. 6 cutii costă franco 4 coroane. Veritabile se pot comanda la farmacistul Eugen V. Feller, Stubica, Centrale Nr. 122 (Comitatul Zagrab).

APELI

Avem onoarea a aduce la cunoștința P. T. publicului, că însoțirea economică-comercială „Mugurul” în sezonul acesta a luat măsuri pentru a se putea lipsi de agenți generali în afacerile de altoi de viță, de oare ce acești agenți, răul fost necesar până acum, costă mult și suntem siliți a le da proviziuni tot mai mari, ceea-ce aduce cu sine, că suntem constrânși a urea în măsura proviziunilor și prețul produselor pepinăriilor noastre. Acești agenți pot fi ușor înlocuiți prin inteligenții noștri dela sate, dându-le acestora ocaziune de câștig frumos, fără de a avea osteneală mare în schimb.

Cu acest prilej ne luăm voie a ruga pe toți domni preoți, învățători, comercianți români etc. din ținuturile ce se replantează cu vii altoite, de a lua înșiși în mână conscrierea de comande pentru procurarea de altoi.

Insoțirea plătește fiecărui agent comunal (preot, învățător, comerciant, jude comunal), care insinue comande în masă, după efectuarea în regulă a acestor comande 6%, proviziune din valoarea brută a comenzilor în bani sau la dorință în altoi de vie.

Tot această proviziune o plătim și pentru mijlocirea comenzilor de sămânțuri pentru sezonul de primăvară 1911.

Informațiuni detaliate precum și listă de prețuri, eventual cărți pentru conscrierea de comande, trimitem la cerere gratis și franco. Cu toată stima

„Mugurul”

Insoțire economică-comercială
Elisabetopole (Erzsébetváros), Kis-Küküllő vm.

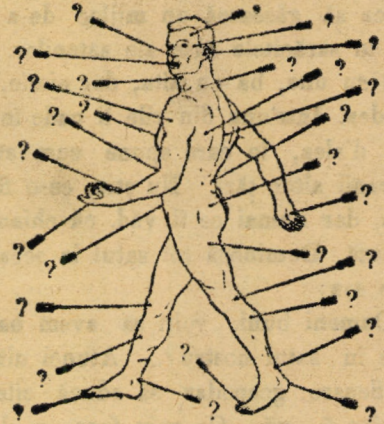
Cancelaria avocatului Dr. Dionisie Moldovan

să află SIBIU, Piața mare 11

Pe baza studiilor făcute în Statele Unite din America de Nord, preiau și efectuarea cauzelor cari sunt a se isprăvi în străinătate mai ales în Statele Unite.

Se poate căpăta în tot locul
Kalodont
26 30—42 a lui Sarg
oremă de dinți neincunjurat de lipsă păstrează
dintii curați, albi sănătoși.

Te doare ceva?

I. Resumitul „Fluidul Elsa” alui Feller e, după experiențele noastre liniștitor de dureri, vindecător, încetează durerile; repede și sigur vindecă reumă (spurz), slăbire de nervi, junghiuri în coaste, influența, dureri de cap, de dinți, de spate, amorțeală, durere de ochi, migrenă și multe nepomenite aci Fluidul Elsa alui Feller e folosit cu efect fără pereche la răgușală, catar, dureri de piept și git și morbi din curent ori răceală. Adevărat e numai dacă pe sticlă este numele „Feller”. 12 sticle mici sau 6 mari, ori 2 sticle speciale, K 5, franco.

II. Vestim apoi, că lumea folosește cu efect distins și sigur Pilulele-Rebarbara de mână alui Feller, contra durerilor de stomac, zgirciuri, lipsă de poftă, arsuri de fiere, greață, ameteală, răgăeli, haemoroide și alte conturbări de mistuire. 6 cutii franco cu 4 coroane. — Să ne ferim însă de imitațiuni și să adresăm acurat așa: 277 7-22

Eugen V. Feller, apotecar
Stubica, Centrala 122 (comit. Zagrab).

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului”, unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindenea, din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligență cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituțiuni, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuiesc persoanelor singurateice sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

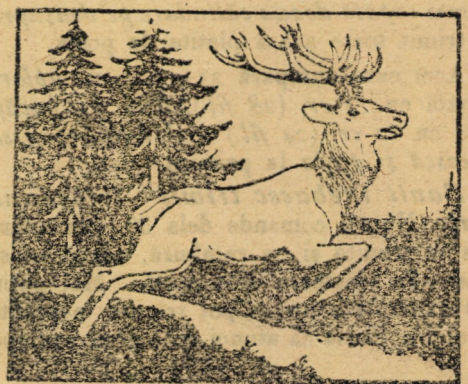
Administrația
„FOAIA POPORULUI”.

Atențiune!

Săpunul »Schicht« e veritabil numai dacă poartă numele

Schicht

cu marca cerbul.

281 8-5

Prețul bucatelor

In **Sibiu** la 29 Noemvrie st. n.:

Grâu	Cor. 14,50 până 15,40	de hectolitru
Săcară	" " "	" " "
Orz	5,60 " 6,40	" " "
Cucuruz	8,40 " 9,20	" " "
Cartofi	2,60 " 3,--	" " "
Pasole	14,50 " 15,--	" " "
Pâină Nr. 3	32,40 " 33,20	la 100 chilo
" " 4	31,60 " 32,40	" " "
" " 5	30,20 " 31,--	" " "
Slănină	180,-- " 196,--	" " "
Unsoare de porc	194,-- " 198,--	" " "
Său brut	56,-- " 60,--	" " "
Său de lumini	76,-- " 80,--	" " "
Său de lumini topit	92,-- " 92,--	" " "
Săpun	64,-- " 64,--	" " "
Fân	5,50 " --	" " "
Lemne de foc neplutite	7,70 " 8,--	la met. cub
" " plutite	6,25 " 6,70	" " "
Spirit rafinat	1,32 " 1,35	la litru
Spirit ordinar	1,30 " 1,33	" " "
Carne de vită pentru supă Cor.	1,20 până 1,76	la chilo
" " " friptură	1,56 " 2,20	" " "
" " vițel	1,-- " 2,20	" " "
" " porc	1,40 " 1,80	" " "
Oua, 10 bucăți	--,30 " 1,--	" " "
Un pătrar de miel	-- " --	" " "

In **Budapesta** în 30 Noemvrie st. n.

(Grâu și săcară de cea nouă)

Grâu de Tisa 78 chilo Cor.	10,90 până 11,10	la 50 chilo
" " 79 " " " " " " " " " "	10,95 " 11,15	" " "
" " 80 " " " " " " " " " "	1,-- " 11,20	" " "
Săcară	7,65 " 8,38	" " "
Orz	6,75 " 7,25	" " "
Ovăz	8,20 " 8,20	" " "
Cucuruz	6,87 " 6,97	" " "
Cucuruz nou	5,30 " 5,45	" " "
Unsoare de porc Cor. 168,-- până 169,--	la 100 chilo	
Slănină	144,-- " 145,--	" " "
Sămânță de luțernă C. 146,-- până 180,--	la 100 chilo	
" " trifoiu " 124,-- " 134,--	" " "	
Porci Ingrășați pentru untură C. 1,48 până 1,50	la chilo	
" " carne " 1,68 " 1,74	" " "	
Viței	1,16 " 1,28	" " "
Pe o păreche de miei	Cor. --,-- până --,--	" " "
" " oi	--,-- " --,--	" " "

Prețul banilor în 30 Noemvrie n.

	cumpărat:	vândut:
Galbeni	Cor. 11,27	11,37
100 Lei, hârtie	" 94,50	94,98
100 Lei, argint	93,--	94,50
1 Lire turcești, aur	21,45	21,65
1 funt sterlingi englezești	23,87	24,08
100 marce, aur	117,30	117,75
100 " hârtie	117,30	117,75
Napoleon	19,--	19,10
100 Ruble rusești, hârtie	253,50	255,--
100 " " argint	240,--	245,--

Târgurile de țară.

- (Ziua târgurilor e însemnată după *calindarul vechiu*.)
- 22 Noemvrie: Apold, Canija-mare.
 - 23 Noemvrie: Ațel, Blaj, Făgăraș, Orăștie, Petelea, Turda.
 - 24 Noemvrie: Capolnoc-Mănăstur, Zelau.
 - 25 Noemvrie: Uzon.
 - 27 Noemvrie: Sereda-Murășului.
 - 28 Noemvrie: Oradea-mare.
 - 29 Noemvrie: Pojon.
 - 30 Noemvrie: Bioziod, Gherghio-Sân-Mielăuș, Șeica mare, Zam.
 - 6 Decemvrie: Abrud, Cetatea de baltă, Cinc-Sân-Georgiu, Hasmașul Lăpușului.
 - 7 Decemvrie: Cernatul de jos, Huedin.
 - Oena (com. Alsó-Fehér).
 - 8 Decemvrie: Agnita, Baia de Criș, Boșorșeș, Odorheiu.
 - 9 Decemvrie: Cehul din Selagiu.
 - 10 Decemvrie: Șimleul Silvaniei.
 - 12 Decemvrie: Zarand
 - 16 Decemvrie: Aita mare.
 - 17 Decemvrie: Geoagiul de jos.
 - 19 Decemvrie: Olpret.
 - 20 Decemvrie: Argiehat, Macfalău, Petriș.
 - 21 Decemvrie: Apoldu mic, Bozovici
 - Buteni.

Dr. NICOLAE ITTU

medic universal

Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 43, etajiu

ordonează zilnic dela

8— 11 a. m. și dela 2—1/25 oare p. m.

PREIS 60 Heller.

Contra tusei, răgușelii și catarului au efect
măi bun 2836-12

bomboanele Pemete

ale lui Réthy.

La cumpărare să fim atenți și să cerem
apriat bomboane de ale lui RÉTHY, fiindcă
sunt multe imitații fără valoare.

1 Carton 60 fileri.

Să cumpărăm numai bomboane Pemete de-ale lui RÉTHY!

Sprjiniți industria națională!

OPINCI

de ori ce calitate precum și **piei în-tregi pentru opinci** se află
324 1-6 de vânzare la

Ioan Grecu

maiestru pielar în **Porcești** (Verestorony).

„Calindarul Lumea Ilustrată”.

Răsfoind „Calendarul Lumei Ilustrate”
se constată că este o lucrare de mare merit,
datorită modului cum e alcătuit și numără-
sele lor ilustrațiuni admirabil reușite și care
trec de 400. Fără a avea intențiunea de a
face o reclamă editorului Ig. Hertz putem
spune că acest calendar e o lucrare cum pu-
ține sunt în întreaga lume.

De vânzare la toți librării în țară și străinătate.

Prețul Cor. 1.50.

Deposit la:

Librăria W. Krafft, Sibiu.

○ Mașini pentru tocatul cărnii ○

„Standard”

frumos lustruite cu zinc sau cu email; cu cuțit patentat
sunt cele mai bune.

In deposit la:

And. Rieger

[prăvălie de fier în Sibiu.

Părți singuratică pentru
mașini totdeauna în deposit.

Cea mai mare alegere în presenturi convenabile în preț

ofer celui ce vizitează

Expozitia de Crăciun

a mea și anume:

Jucării pentru copii, dintre cari îndeosebi: pupe în toate prețurile, animale
din catifea și alte stoffe. Modele de mașini cu abur și
motori electricei, precum și alte jucării mecanice.

Castenele-Ancora de petricele ale lui RICHTER }
Castenele-Matador de lemne pentru zidit - - - } cu preț. originale de fabrică.

Obiecte practice și de lux, între cari: Service de porțelan și sticlă, cel
mai mare deposit, căldăruși pentru teiu, mă-
suțe pentru salon, oale pentru palmi și ținător de palmi.

Gente de mână pentru dame, portmonee, manicule, necesare, ochianuri pentru
teatru, cu preț ieftin, execuția cea mai fină.

Prețuri foarte ieftine dar fixe!

Succesorul lui G. F. Schneider

Johann Weindel

Sibiu Piața mare Nr. 15 și 16.

Birou de informații.

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în Budapesta birou de informații și

Agentură Românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2—3 zile ori și eui, resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă.

Fac tot felul de mijloci comerciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. Olariu,

Budapest, Lajos utca No. 141, III/19.

Unelte americane

bine sortate. 318 2—

Carol F. Jickeli, Sibiu.

Catalog ilustrat se trimite la cerere.

Prăvălie românească

in

Sibiu, strada gușterii Nr. 48

Asortată cu articoli de mâncare ca:

Primă brânză de Săliște, unt proaspăt și lapte de oaie. Tot felul de legume, varză acra, parmagele roșii conservate în sticle. Ardei conservat pentru umplut, fructe de sud și indigene, rahat, halva și lemne tăete de foc. — Aci să afă și gazete românești de vânzare.

Rog binevoitorul sprijin al publicului român din loc și jur.

Cu toată stima

A. Petruțiu.

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, str. Cismădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai bune stoffe de iarnă în mare asortiment

noutățile

sofite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaqueta, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisuri și „Kaglam“, cari se afă totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți.

În casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore. 81 77—

Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articoli de uniformă, după prescripție croitora cea mai nouă.

Casa de păstrare (reuniune) în Săliște.

AVIZ.

Se caută pentru stabilimentul electric cu mașină de vapor și cu motor de păcură (60 H. P.), ce se va contrui în Săliște, în primăvara anului viitor 1911, un

Conducător de construcție

care e în stare, după terminarea construcției să primească conducerea tehnică a stabilimentului. 312 3—3

Se reflectează numai la o putere de lucru rutinată și energică, care e espertă în special în tehnica electrică și de mașini și eva-

lificată pentru dea conduce în mod de sine-stătător mașineriile din stabiliment.

Acceptarea se face, după terminarea construcției și punerea în lucrare a stabilimentului, deocamdată în mod provisor pe un an. La caz de convenire reciprocă respectivul va fi aplicat în mod definitiv.

Oferte, cu dovezile de evaluare, cu indicarea ocupațiunii de până aci, a etății și a pretensiunilor de retribuțiune, sunt a se adresa până în 15 Decembrie a. c. st. n. la

Casa de păstrare (reuniune) în Săliște

(lângă Sibiu)

Diracțiunea.

Cel mai mare magazin de blănărie

274 6—6

ILIE STEFLEA

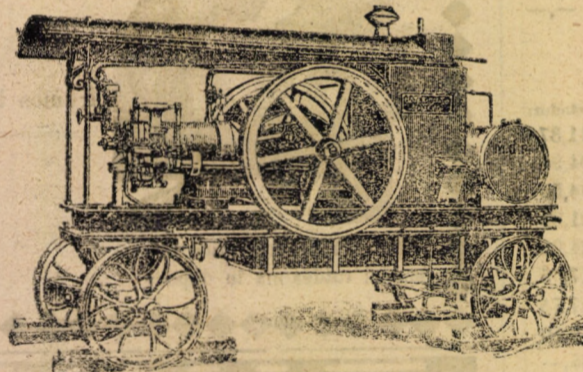
Piața-mare Nr. 18. SIBIU Piața-mare Nr. 18.

Apropiindu-se timpul de iarnă îmi iau voie a aduce la cunoștința onoratului public, că în prăvălia mea se afă de vânzare boauri, manșoane, căciuli pentru dame și domni, precum și bunzi de drum, saci de picicare și căciuli românești în mare alegere. — Afară de acestea primesc și execut în atelierul meu tot felul de comande de bransa blănăriei. — Aici se vând și se cumpără tot felul de piei, după cursul pieței din Lipsca.

În atelierele de mașini ale lui

Eugen Nicola Blaj — Balázsfalva

să pregătesc pluguri și mașini economice

și să afă în deposit totdeauna gata cele mai renumite și mai bune motoare de benzin, locomobile și garnituri de îmblătit cu motoare de benzin, sau locomobile de foc, motoare de benzin, stehile și motoare pentru gaz sugetiv, mori de măcinat,

cu un cuvânt tot felul de mașini economice, se vând cu prețuri moderate și condițiuni de plată favorabile în rate, pe lângă cea mai mare garanță.

Pentru rezlățirea motoarelor mele, primesc în schimb mașini de vapor. Cei ce doresc să-și cumpere ori și ce mașini, să se adreseze cu încredere la firma

Eugen Nicola, atelier de mașini în **Blaj (Balázsfalva).**

Deslușiri și informațiuni să dau gratis. — Catalog românesc franco și gratis. 323 1—10

»Mugurul« Insoțire economică-comercială Elisabetopole (Erzsébetváros, Kisküküllő vm.)

ALTOI DE VIE

calitate distinsă, pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină. — Se afă de vânzare la:

Insoțirea economică „Mugurul“, Elisabetopole (Erzsébet-comercială város, Kisküküllő vm.)

Material disponibil în altoi peste două (2) milioane.

Scoalele de altoi n'au fost atacate de peronosporă. — La cumpărări pe credit 316 2— cele mai ușoare condițiuni. — Plătire pe 10 ani cu 7%.

La cerere preț-curent și instrucțiune gratis și franco. — Insoțirea primește gratis elevi pentru învățarea altoitului și manipularea școalei de altoi.

Prima condițiune de reușită este de a folosi material solid!

Trimiteți bătești la cursul practic de altoit!

Reparati-vă vitile cu altoi dela firma noastră!

Viță de vie altoită

cu și fără rădăcină, în verde și în uscat, se vînde cu prețurile cele mai ieftine la

George Forton 1-6
în Turnova, comitatul Aradului

Pește sărat

de tot soiul cu prețurile cele mai ieftine să adă de vânzare la Eremie Holdengraber în Brașov. 313 3-10

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

Este trist, — dar în realitate adevărat și în crâmpele de ani e bătătoare în ochi multimea acestor oameni, a căror sânge și sucari trupășii sunt atrofici și cari în urma opuziunii din tinerețe și prin leprăderi rele și-au zdrobit sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprema ca acești oameni să se pună capăt. Trebuie să fie ceva care să dea tinerimii desigur bine-voitoare încercări și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva cărui oameni să-i credințose fără teamă, fără sfială și cu încredere ascăsurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a încredința aceste încăzări ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiencios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și să ajute și morburilor ce deja eventual există atunci apoi va înseca existența boalelor secrete.

De e chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara și în orașul PALOCCZ, medic de spital, specialist (Budapesta VII, Rákóczi-ut. 18), unde pe lângă doctoria sa mai strictă, primește ori-cine (atât bărbați cât și femeile) desigur asupra vieții sexuale, ca de sfaturi și sucurile trupășii ale bolnavului și curăț, nervii l-au întăreac, tot organismul l-au eliberat de materile de boală, căinurile suferite și se întăresc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCCZ vindecă deja de ani de zile repede și eficient cu metodeli săi proprii de vindecare. Atât și cazurile cele mai negre, razele sifilitice, boala de țevă, boala nervi și sira spinării, lacerarea de confuzie a minții, armările omamiei și de adھیانی, erecțiile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boala de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și spire separată. În casace privește cura, depărțarea nu este plesă, căci dacă cineva, din ori ce oră să ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere l-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura unui marca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se dau, oric în dorință să retrimit fișă. Institutul se învecțește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând de la 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminica până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. PALOCCZ, medic de spital, specialist, Budapesta IV. Muzeum-körút 13. 80 78 -

3-4 calfe de blănar

sau și cojocari, cari au puțină cunoștință de blănarie, să primesc momentan în atelierul meu.

Ilie Stefla

Sibiu, Piața mare 18.

Vinuri bune vechi ardelenești

se află de vânzare în cantități și mai mari, pe lângă prețuri moderate, la

Ieronim Spornic, 322 2-6

în Sibiu, strada Zeughofplatz Nr. 13.

Neintrecut

la boalele scrofuloase, de glandule, anemie, boală englezăscă, boale de gât și piămâni, tusă, pentru dezvoltarea copiilor slăbănogi, rămași în creștere, este și se recomandă cura cu 258 2-10

untura de ficat cu jod și fier

a lui Lahusen, breveta „Jodella“.

Cea mai bună, efectivă, căutata untură de ficat. Ușoară și ușor mistuit. Prețul cor. 350 și 7. Cereți espre marca „Jodella“ și refuzați imitațiile. Singurul fabricant: Farmacistul VILH. LAHUSEN în BREMA. Să poată căpăta și în toate farmaciile din Sibiu și jur.

Mașinile de cusut

ale firmei

Seidel & Naumann

sunt cele mai bune și mai ieftine.

Singurul reprezentant pentru Sibiu și jur:

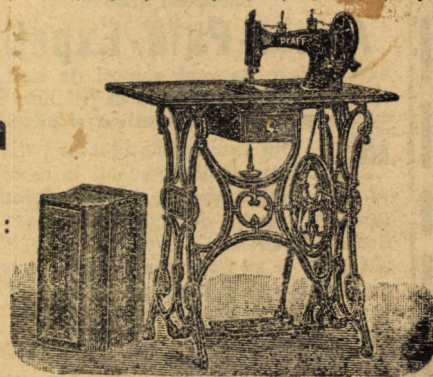
Carol F. Wultschner

Sibiu—Nagyszeben

strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 43

Reparaturile se execută conștiencios pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Depozit de tot felul de articli și părți singurateice ce sunt de lipsă la mașinile de cusut.

Auleo!

Afurisita de tusă
mă înneacă.

La tusă, răgușală și întrecare ajută
sigur și repede

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 50 fil.

Depoul central:

farmacia „La palatin“

Budapest, VI, Váci körút 17.

Trătasca!

Pastilele lui Egger
mă scăpară iute.

În Sibiu să poată căpăta la Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, K. Rummel, Karl Pissel, August Teutsch.

În Sebeș la Wilhelm Lederhäger și Ludvig Binder.

254 11-26

Cel mai nou și mai bun leac!

Atrag atențiunea marelui public, asupra medicamentului meu, pe care l'am descoperit numai de curînd, și pe care îl dau cu garanție tuturor ce-l comandă. Medicamentul are mare efect asupra bolilor de: uime, bubeale, cecitură, sugel, bubă-vinătă apoi la tăieturi de săcure ori de cuțit, la durere de spate, de picioare, și la umflături de rînză, de coaste, de pîntece, de mâni, de măsele, de limbă, de buze, de urechi, de picioare, de gramazi și altele, precum și celui care cade de-i vinețește vre-o parte a trupului, și la bube urite de pe trup!

Leacul folosit vindecă ori-și-ce boală de acestea. — Dacă morbul e mai vechiu coace fără nici o durere, spîrgînd rana și trăgînd puroiul (coptura) și rămîne omul sănătos! — Folosește și la morhuri secrete învechite și la arsuri! E folositor leacul și pentru animalele domestice, și la mușcături de căne — de aceea e bine ca la nimeni să nu lipsească din casă acest leac pentru cazuri de îmbolnăviri, — leacul se poate păstra de la 10—20 ani fără a se strica.

Acest medicament (leac) nu se află spre vânzare în nici o farmacie, ci se pregătește de-adreptul de mine. Lămuriri (sfaturi) cum trebuie folosit leacul, se dau la cumpărare. — Leacul nu e periculos și are un miros plăcut. — Comandele se fac urgent și să trimit și cu rambursă!

Acest medicament (o rudă de 10 cm.
lungă) costă numai 1 cor. 50 fileri.
Două ruzi 2 coroane 50 fileri.

Adresați-Vă cu încredere la

Romul Budoiu-Deleanu

în Sibiu-Nagyszeben

(Strada Măcelarilor Nr. 12).